

Mekkora volt a visszaesés?

Turizmus járvány idején

Kalandpark a sóbányában

Forrás: kozzakronikak.blogspot.com

Nem is kérdés, hogy a koronavírus a legjobban a vendéglátást és a turizmust sújtotta. Azonban míg az éttermeknek volt lehetőségük arra, hogy házhoz szállítsák az ételt, és így valamikora bevételre szert tegyenek, a turizmusnak erre nem volt lehetősége, hiszen nem lehet házhoz szállítani a látványosságokat. Külföldön láthatunk erre próbálkozásokat, de azok sem arattak osztatlan sikert, bevételt sem hoztak. A világ minden táján számos, a turisztikával kapcsolatba hozható cég kellett bezárja a kapuit. Szerencsére Erdélyben a nagy visszaesés és a sok nehézség ellenére a tavaszi szűksgállapot után sokan újra ki tudtak nyitni.

Nagy-Bodó Szilárd

Erdély egyik legszebb és legkülönlegesebb látványossága, a parajdi sóbánya, amelyik egyben a Kárpát-medence legjelentősebb sókitermelő helye is, kerekén három hónapig volt bezárva, de június 13-án újra megnyithatta a kapuit.

Az idei parajdi turizmusról *Seprődi Zoltánt*, a sóbánya és a strand igazgatóját kérdeztük.

– *Hogyan alakult a turizmus idén Parajdon?*

– A szűksgállapot idején egyáltalán nem volt forgalom, hiszen kötelező módon mi is teljesen le voltunk állva. Június 13-án újra kinyitottunk, fogadtunk látogatókat, de csak fél üzemmódban dolgoztunk. Korlátoztuk a látogatók számát a sóbányában, illetve a fürdőzők számát, hiszen ekkor

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Robotok és álmok világában

Közel egy éve jelentkezett Dénes Csaba Antal a Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvány ösztöndíjfelhívására. Egy hónapja megtudta, hogy hosszas kiértékelési időszak után bekerült az alapítvány programjába, amely tehetséges fiataloknak nyújt támogatást a szakmai fejlődésére.

2.

Suli a kamaszkuckóban

Tavaly bizonyára nevetőgörcsöt kapott volna az a diák, akinek azt mondják, közel az idő, amikor kedvenc, otthoni forgószékéből követi majd végig a magyar- és matekórát, mi több, az oktatás alatt saját vagy osztálytársai házi kedvencei, esetleg kistestvérei is felfelbukkannak. A koronavírus-járvány pontosan ezt az utópisztikus helyzetet tette valósággá.

5.

Se foci, se eredmény

Alacsony színvonalú mérkőzésen két pontot szotyogtatott el hazai pályán a Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK a Nagyszebeni FC Hermannstadt ellen a labdarúgó 1. ligában. A házigazdák halvány teljesítményt nyújtva képtelenek voltak kihasználni a szebeniek jó ideje tartó hullámvölgyét.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküztletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Online

Kaáli Nagy Botond

Lassan ez a szó is beépül a nyelvbe, mint annyi más jövevény. Egyelőre így írjuk, és valószínűleg ez így is marad. Történetek már magyarázatok más – szerencsésebb, illetve szerencsétlenebb – esetekben, például a kompjúter, amit így leírva már röhejes használni. Szerencsére arra van megfelelő, a tárgyat helyesen feltüntető szavunk (lévén nagy részben magyar találmány is): számítógép. De az online-ra nincsen. Ha úgy írjuk, onlajn, megint hülyének tűnünk. Magyar megfelelője nincs. Körül lehetne írni hosszú, összetett mondatokban, eltolhatnánk a rádiózás felé, mint az éterben például, avagy mondhatnánk: az interneten keresztül működő, drót nélküli kapcsolatban álló, és hasonló, de egyik sem fedné az angol szó tömör célratorőségét. Online – ez lett az egyik leggyakrabban leírt szavunk, és ezt akárcsak egy évvel ezelőtt sem gondoltuk volna. De a vírus okozta helyzet rákényszerített, hiszen nem lehet minden egyes alkalommal szinonimákat találni valamire, ami egy hírben is legalább kétszer fordul elő. Egyaránt takar virtuális kapcsolatot, virtuális megjelenítést és virtuális valóságot.

Mi, akik az X generáció legkésőbbi és az Y generáció legkorábbi nemzedékéhez tartozunk (beleértve a kommunizmus miatti sajnálatos technológiai éréskésést), gyerekkorunkban még csak a tárcsás telefont, a Szokol rádiót és a Diamant tévét ismertük, kamaszkorunkban jutottunk hozzá az első, akkor még megvetett mobiltelefonokhoz, Commodore XT-n tanultunk DOS-ban programozni (Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

9., hétfő
A Nap kel
7 óra 16 perckor,
lenyugszik
16 óra 56 perckor.
Az év 314. napja,
hátravan 52 nap.

^Isten éltesse!

Ma TIVADAR, holnap
RÉKA napja.

IDŐJÁRÁS

Felhőátvonulások

Hőmérséklet:

max. 4 °C

min. 1 °C

A vasárnapi lottóhúzás nyerőszámai

Joker	19, 15, 20, 21, 1+20	NOROC PLUS: 9 7 6 4 2 1
LETO	23, 11, 18, 3, 27, 22	SUPER NOROC: 4 4 7 4 7 6
LETO	46, 18, 20, 14, 48, 5	NOROC: 9 7 8 1 1 2 7

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra
között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Nemzetközi színházstudományi konferencia

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Doktori Iskolája online konferenciát szervez november 12–14. között Világ-színház: a kísértő történelem Kelet-Európában címmel. Az eseményen előadást tart Christopher Balme, a Münchener Egyetem tanára, valamint Cristina Modreanu színház-történész; Harag György rendezői életművéről Nánay István tart előadást, majd Tompa Gáborral és Szász Jánossal beszélget Harag rendezéseiről. A pálya egyes szakaszainak tudományos feldolgozását Ungvári Zrínyi Ildikó és az MME elméleti tanszékének oktatói mutatják be az erdélyi Philther-projekt kereteiben. A konferenciához bárki csatlakozhat a Zoom alkalmazáson keresztül az egyetem weboldalán közölt program szerint.

Külföldi ösztöndíj orvosok diákoknak

A Marosvásárhelyi Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem mesteri és doktori képzésben részt vevő hallgatói pályázhatnak a Bajor Akadémiai Központ 2021–22-es tanévre meghirdetett ösztöndíjprogramjára. A pályázatok leadási határideje december 1. Bővebb tájékoztatás a <https://www.uni-regensburg.de/bayhost/english1/bayhost/english/scholarships/study-in-bavaria/index.html> linken található.

Segítség karanténban lévőknek

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal a szociális igazgatóságon keresztül, a 725/2020-as számú rendelet előírásainak megfelelően élelmet biztosít a házi elkülönítésben levő és a Maros Megyei Közegészségügyi Igazgatóság nyilvántartásában szereplő kiszolgáltatott személyek számára (a 18/2017-es sürgősségi kormányrendelet 7. cikkelyének 2. bekezdése szerint), a házi elkülönítés/karantén 14 napos időtartamára, a SARS-COV 2-vírus terjedésének korlátozása érdekében. Bővebb tájékoztatás a szociális igazgatóságon, a 0365-430.859-es telefonszám 103-as mellékállomásán kérhető.

Online zajlik a nemzetközi orvostudományi konferencia

A vírusjárványra való tekintettel a MOGYTTE diákligája online szervezte meg a 24. Marisensis nemzetközi orvostudományi és gyógyszerészeti konferenciát, amelynek munkálataiba, műhelymunkáiba, előadásaira december 13-áig lehet bekapcsolódni regisztráció alapján. Jelenleg a világ minden tájáról mintegy 1500-an jelentkeztek különböző szaktémával (orvosi, fogorvosi és gyógyszerészeti). Az előadók között orvosok és diákok is vannak. A legjobb szakkollegiatákat díjazza. Az érdeklődők a www.marisensis.ro honlapon jelentkezhetnek a konferenciára.

Hírszerkesztő: Kaáli Nagy Botond

Mentor irányítja ezután

Robotok és álmok világában

Lapunkban többször is hírt adtunk egy makfalvi fiatalember irodalmi szárnybontogatásáról. Kiható munkája révén Dénes Csaba Antal egy hónapja bekerült a Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvány (KMTA) programjába is.

Gligor Róbert László

Közel egy éve jelentkezett Dénes Csaba Antal a Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvány ösztöndíjfelhívására. Egy hónapja megtudta, hogy hosszas kiértékelési időszak után (amely vélhetőleg a sok pályamunkának tulajdonítható) bekerült az alapítvány programjába, amely tehetséges fiataloknak nyújt támogatást a szakmai fejlődésre. Elsősorban egy mentor szakembert rendelnek mellé, és programokon, rendezvényeken kap tanulási, fejlődési, kapcsolatépítési lehetőségeket, ennek a programnak akár anyagi vonzata is lehet – tudtuk meg előljáróban a fiatal-embertől.

Makfalvától Torontóig és a robotokig

Dénes Csaba Antalra már a makfalvi iskolai évek alatt felfigyeltek a pedagógusok, majd a szovátai középiskolai évek során kezdett kibontakozni íráskészsége. A sok munka és a kitartás beérett: tizenkettedikes korában aratta az első nemzetközi sikereket, anyaországi és torontói elismeréseket, majd 2018-ban *Álomjárók* címmel megjelent első önálló verseskötete Budapesten, továbbá hat, nyom-

tatásban is megjelent antológiában is olvashatók versei, különböző folyóiratok is közölték költeményei mellett novelláit is, és munkáival több pályázaton is kimagasló eredményeket ért el. Ennek ellenére nem irodalmi, hanem műszaki téren folytatta tanulmányait a középiskola után, jelenleg a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karán tanul, harmadéves az automatizálás és alkalmazott informatika szakon. Számos robotikai és programozói versenyen vett részt, tudományos diákköri konferenciák résztvevője (többek között Budapesten is). Kérdésünkre, hogy melyik területen elért eredményei nyomhattak a latban, amikor a KMTA a jelentkezését elbírálta, Csaba habozás nélkül válaszolta: szerinte az irodalmi és mérnöki próbálkozások együttesen hozták meg ezt a lehetőséget számára.

A fiatalember az egyetemen főleg a robotikának szentel sok időt. Lenyűgözte az, hogy „a kis gép miként kel életre, végzi a feladatát, miként lép ki a program a digitális világból, s lesz kézzel fogható valósággá”. Ennek ellenére a tanulás és versenyek mellett az irodalmi terület sem szorul háttérbe nála. Néhány hete a kanadai Torontói Magyar Hírlap közölt róla cikket, és lehozta egyik versét is, nemrég a Budapesten megjelent *A magyar fájdalom és összetartozás versei – Trianon 100* című kötetben is ott olvashatjuk egyik költeményét.

Akik az álmok tüze fűt és hajt rendületlenül

Csabat – vallomása szerint – egész életében hajtotta a megismerés olthatatlan szomjúsága, a vágy, hogy megértse a világ működését, átlássa a nagy összefüggéseket, az írott és íratlan törvényszerűségeket. Ezen az úton mindig két szenvedély vezette, amelyek sokak szerint ellentétben állnak, szerinte viszont kiegészítik egymást: az irodalom és a tudomány. S hogy e két különböző terület miként fér össze? Erre egy mondatban ad választ: „Amit az író megálmodott, azt a mérnök létrehozta.”

Folyamatosan fejleszti magát minden tekintetben, az egyetemi tanulmányok és versenyek mellett önállóan tanulja a 3D tervezést mérnöki és animációs szoftvereken, valamint a számítógépes grafikát is. Mindemellett versei is szépen gyűlnek, egy második önálló kötet kiadását is tervezi, miközben egy ifjúsági fantasy regényen is dolgozik, amelynek címe Sorsok mezején: A mágus hagyatéka. Nemrégiben elindított egy csoportot is A Köd Úttörői: Alkotói Közösség néven, ennek célja, hogy a fiatal pályakezdő írókhoz eljuttassa a megannyi adódó lehetőséget, hogy segíthessen nekik az álmaik megvalósításában. Mert „az író legfőbb ösztönzője, hogy jobb világot teremtsen, mint amiben él” – vallja a fiatalember.

Ahol a tudás érték

A KMTA hisz abban, hogy a tehetséges fiatalok támogatása a kulcsa az értékalapú jövő biztosításának. Fontosnak tartja, hogy az általa támogatott, kiemelkedően tehetséges ösztöndíjasok határok nélkül, maximálisan kibontakoztathassák tudásukat.

Az alapítvány a Kárpát-medencében élő 16-30 éves tehetséges fiatalok felkutatását, támogatását, fejlődési lehetőségeik biztosítását tartja kiemelkedő céljának, továbbá a tehetséges fiatalok közös szellemi és történelmi örökségének támogatását, az anyaországi és nemzetközi tudományos élettel való együttműködés kialakítását. „Fontosnak tartjuk, hogy a tehetséges fiatalok az élet minden területén megállják a helyüket, ezért a tehetséges diákok számára a mentoráláson túl pénzügyi ismereteket is biztosítunk. A kiválasztott tehetségek részére az üzleti és a tudományos élet megbecsült tagjait kérjük fel mentor szerepre” – olvasható az alapítvány bemutatkozóájában.

Dénes Csaba Antal az irodalmi sikereire ugyanolyan büszke, mint a robotikában elért eredményeire
Fotó: Gligor Róbert László/archív

Véradó kampány Marosvásárhelyen

A MIÉRT és a MIET közös szervezésében tartják meg Marosvásárhelyen, november 9-11. között a Magam adom! véradó akciót a regionális vérközpontban.

Az akció hivatalosan november 10-én, kedden reggel 9 órakor kezdődik, az eseményen részt vesz Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere, Péter

Ferenc, Maros Megye Tanácsának elnöke, Frunda Csenge marosvásárhelyi önkormányzati képviselő, Kovács Mihály Levente, az RMDSZ Maros megyei szervezetének ügyvezető elnöke, Birtalan István, a MIET elnöke, Maros megyei tanácsos is. A kezdeményezés célkitűzése minél több potenciális véradó mozgósítása, ugyanakkor a szer-

vezők tudatosítani szeretnék az emberekben: semmivel sem veszélyesebb vért adni, mint bevásárolni vagy a buszon utazni, viszont egy személy három életet menthet meg! Az esemény Facebook-linkje itt található: https://www.facebook.com/events/399846111058734/?event_time_id=399846121058733.

26. marosvásárhelyi könyvvásár

Online térbe kényszerült a november 12–15. között megtartandó Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár. Az erdélyi magyar írókról és könyvkiadásról szóló programok online, élőben lesznek követhetők a vásár Facebook-oldalán.

A vasarhely.ro/konyvvasar honlapon az erdélyi kiadók újdonságaiba lehet bepillantani, valamint elérhetők a kiadók online boltjai, ahonnan vásárló jellegű kedvezménnyel vásárolhatók meg a kiadványok. Az említett honlapon a szemle teljes programja is elérhető.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokka, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APROHIRDETÉS: Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

A nemzeti régiók védelmében indított aláírásgyűjtés folytatásában reménykedik az SZNT

A nemzeti régiók védelmében indított európai aláírásgyűjtés folytatásában és egy új európai etnoregionális mozgalom megalapozásában reménykedik a kezdeményezést elindító Székely Nemzeti Tanács (SZNT), amely az ez irányú folyamatos építkezést tartja fontosnak – jelentette ki vasárnap az MTI-nek Izsák Balázs, az SZNT elnöke.

Szombaton járt le a nemzeti régiók védelmében indított európai aláírásgyűjtés újabb, hat hónappal meghosszabbított határideje. Eddig ugyan több mint egymillió aláírás gyűlt össze, és az eddigi három mellett további két tagállamban, Litvániában és Horvátországban sikerült elérni a küszöbértéket, de még mindig nincs meg a szükséges hét tagállam ahhoz, hogy a nemzeti régiók ügye az európai döntéshozó szervek asztalára kerüljön.

Izsák Balázs elmondta, hogy a kezdeményező polgári bizottság október elején fordult Vera Jourovához, az Európai Bizottság alelnökéhez, és kérte az aláírásgyűjtés határidejének újabb három hónappal való meghosszabbítását. Izsák szerint ezt lehetővé teszi az Európai Tanács és az Európai Parlament által korábban elfogadott rendelet, ugyanis ez úgy rendelkezik, hogy amennyiben kitör a koronavírus-járvány újabb hul-

láma, akkor meghosszabbítható a határidő. Izsák Balázs elmondta, hogy 80 ezerrel nőtt az aláírások száma az elmúlt fél évben, ezeket kizárólag online felületen gyűjtötték a járvány miatt. Kiemelte, hogy összevetve a többi folyamatban levő európai polgári kezdeményezéssel, a nemzeti régiók védelmében indított számít a legsikeresebbnek.

Kiemelte: az elmúlt fél évnek van olyan hozadéka, amely számokban nem kifejezhető, hiszen újabb szervezetek csatlakoztak a kezdeményezéshez, újabb kapcsolatok születtek, amelyek fontosak annak elérésében, hogy az európai uniós jogszabály megalkotása mellett megalapozzák a nemzeti régiók európai mozgalmát. Izsák Balázs az eredmények közé sorolta, hogy a katalánok és a szárdok is felkarolták a kezdeményezést.

Mint mondta, reméli, hogy összegyűlnek a szükséges aláírások Spanyolországban, Svédországban, Belgiumban és Lettországon, hiszen nem a minimális cél elérése a fontos, ezért nem akarnak csak a kisebb országokra összpontosítani, amelyekben könnyebb összegyűjteni az aláírásokat, hanem fontos, hogy társadalmi relevanciája is legyen a polgári kezdeményezésnek, és hosszú távon használható szövetségekre leljenek. (MTI)

Megjelent a korlátozó intézkedésekről szóló sürgősségi kormányrendelet

Megjelent a Hivatalos Közlönyben a november 9-étől, hétfőtől életbe lépő, új korlátozó intézkedésekről szóló sürgősségi rendelet.

A 2020/55-ös törvényt, illetve a 2018/81-es törvény 7. cikkét módosító rendelet többek között előírja, hogy a koronavírus-járvány terjedésének fékezése érdekében országsszerte kötelezővé válik az orrot és a száját eltakaró védőmaszk viselése minden 5 éven felüli személy számára, minden zárt és nyílt közterületen, az elmúlt 14 napban jegyzett új megbetegedések számától függetlenül.

A tömegközlekedési eszközök túlszűföldésének elkerülése érdekében az állami intézményeknek és a magáncégeknek egyaránt át kell térniük a távmunkára, amennyiben a tevékenység jellege ezt megengedi. Ahol ez nem lehetséges, az alkalmazottakat legalább két csoportra kell osztani, és úgy kell megszabni a munkaidőt, hogy legkevesebb két óra eltéréssel kezdjék el és fejezzék be a munkát. Az előírás betartását a prefektusoknak, illetve a munkaügyi felügyelőségeknek kell ellenőrizniük.

Egy másik előírás értelmében az óvodák és iskolák országsszerte áttérnek az online oktatásra.

A rendelet bevezeti az éjszakai kijárási korlátozást is, azaz 23 óra és 5 óra között csak munkavégzés, halaszthatatlan, távkonzultációval meg nem oldható orvosi ellátás, gyógyszerbeszerzés, gyerek vagy idős/beteg személy gondozása és a családban történt haláleset miatt hagyhatják el lakhelyüket az állampolgárok. A lakhelyelhagyás okát az illető személyi adataival együtt fel kell tüntetni az egyéni felelősségvállalási nyilatkozatban, amelyet fel kell mutatni éjszakai igazoltatáskor a hatóságoknak.

A rendelet tiltja mindenféle kül- és beltéri ünnepség, társas összejövetel szervezését, ugyanakkor előírja a zárt térben működő élelmiszerpiacok és vásárok bezárását. Csak a kültéri élelmiszerpiacok működhetnek tovább, a megfelelő egészségügyi szabályok betartásával.

Az üzletek 5 és 21 óra között tarthatnak nyitva, a házhoz szállítás azonban ezen az időintervallumon kívül is megengedett. A benzinkutakra és gyógyszertárakra szintén nem vonatkozik ez a korlátozás.

A rendelet értelmében a korlátozások 30 napig érvényesek és a járványhelyzet alakulásától függően meghosszabbíthatók. (Agerpres)

A CNN szerint

Joe Biden megnyerte az elnökválasztást

Joe Biden demokrata párti elnökjelölt megnyerte az amerikai elnökválasztást, miután Pennsylvániában is ő kapta a legtöbb szavazatot – jelentette a CNN szombaton.

Az Egyesült Államok északkeleti részén fekvő államban a hírcsatorna összesítése szerint Biden a szavazatok 98 százaléka feldolgozása alapján 3.345.724 szavazatot kapott, míg a hivatalban lévő, republikánus párti Donald Trumpra 3.311.310 ember szavazott. A kettejük közötti különbség 34.414 szavazat.

Az elnököt hivatalosan a decemberben összeülő, 538 tagú elektori kollégium választja majd meg, ahol a győztesnek 270 elektor szavazatára van szüksége az elnökké választáshoz. Biden Pennsylvania megnyerésével jelenleg 273 elektor támogatását bírja a CNN szerint, míg a hivatalban lévő elnök, Donald Trump 213 elektor támogatását bírja.

A hivatalban lévő elnökkel rendre szembehelyezkedő CNN összesítése szerint még négy államban nem biztos a választás kimenetele. Ezek közül háromban szintén Biden áll az élen. Nevadában a voksok 93 százalékat számolták már meg, és Biden mintegy 32 ezer voksal, 1,8 százalékponttal vezet. A szomszédos Arizonában mintegy 20 ezer szavazat Biden előnye, ami 0,6 százalékpontos különbség. A délkeleti Georgiában a legkisebb az elnök demokrata párti kihívójának előnye. Ott a voksok 99 százalékat számolták már össze, és Bidenre mindössze hétezerrel voksoltak többen, mint Trumpra. Észak-Karolinában Donald Trump vezet, mintegy 76 ezer szavazattal.

Ha minden államban ennek megfelelően alakul a végeredmény, akkor Joe Biden 306 elektori voksal arathat győzelmet.

Nem sokkal korábban a hivatalban lévő elnök a Twitteren azt írta, hogy ő nyerte meg a választást, méghozzá nagy többséggel. Egyik előző twittjében pedig azt állította, hogy több tízezer levélsvazat a választás napján urnazárás után érkezett be, ami szintén törvénytelen.

Az elnök kampánystábjá által szombaton körbeküldött közleményben azt írják, hogy hétfőn megindítják a bírósági eljárásokat, mert „az amerikai nép becsületes választást érdemel, ami azt jelenti, hogy a jogszerű szavazatokat mind meg kell számolni, a törvénytelenül leadott voksokat pedig nem”. A

közlemény egyúttal azzal vádolja Joe Biden kampánycsapatát, hogy a Trump-csapat megfigyelőit nem engedik be a szavazatszámolásra, valamint, hogy hamis, fabrikált, illetéktelenek által és elhunytak nevében leadott voksokat akarnak beszámoltatni.

„Mit rejteget Biden? Nem nyugszom egészen addig, amíg az amerikai nép meg nem kapja azt a becsületes szavazatszámolást, amelyet megérdemel és amelyet a demokrácia megkövetel” – írja közleményében Donald Trump.

Biden kétpárti együttműködést szorgalmaz, első feladatának a járvány elleni harcot tekinti

Kétpárti együttműködést szorgalmazott és a nemzeti egység fontosságát hangsúlyozta Joe Biden szombat éjjel a Delaware államban lévő Wilmingtonban mondott beszédében, első feladatának pedig a járvány elleni küzdelmet jelölte meg.

„Nem fogok takarékoskodni az erőfeszítésekkel és a kötelezettségvállalásokkal, hogy gátat vessek a járványnak” – jelentette ki, és közölte, hogy már hétfőn tudósokból és szakértőkből álló csoportot nevez ki, hogy segítsen megbirkózni a feladattal.

Beszédében hangsúlyozta: büszke arra, hogy demokrata párti politikus, de nem demokrata párti elnök lesz, hanem valamennyi amerikai elnöke. Felidézte, hogy 74 millió amerikai szavazott rá, többen, mint bármelyik elnökre az amerikai történelem során.

„E nemzet tagjai hallatták hangjukat. Egyértelmű győzelemhez juttattak bennünket, meggyőző győzelemhez” – fogalmazott. Hozzátette, hogy megérti azoknak a kiábrándultságát, akik vetélytársára, Donald Trump jelenlegi elnökre voksoltak, de – mint mondta – „adjunk egymásnak egy esélyt. Itt az ideje, hogy félretegyük az éles retorikát, lehűtsük a kedélyeket és ismét egymásra nézzünk, beszéljünk egymással. Eljött az idő, hogy begyógyítsuk a sebeket Amerikában. Olyan elnök lesz, aki nem megosztja, hanem összefogja az embereket” – hangoztatta.

Kifejtette: azt szeretné, ha kormányzata összetétele tükrözné Amerikát, az amerikai társadalmat. Feladata fontos részének nevezte az Egyesült Államokban meglévő rendszerszerű fajgyűlölet elleni küzdelmet, valamint a klímaváltozás visszaszorítását. (MTI)

Ország – világ

Alacsony tesztszám mellett kevesebb új eset

Az elmúlt 24 órában összesen 6752 fertőzést igazoltak, a nyilvántartott fertőzöttek száma 303.751-re emelkedett – közölte vasárnap a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). Összesen 86 új halálesetet jelentettek, ezzel az áldozatok száma 7879-re nőtt. Tovább nőtt az intenzív osztályon kezelt betegek száma, 1056-ra. Eddig összesen 204.679-en gyógyultak meg, így az aktív fertőzöttek száma 91.193-ra emelkedett. Az elmúlt 24 órában 21.552 tesztet végeztek. (Agerpres)

Fúzióra lépett a Pro Románia és az ALDE

Széles többséggel megszavazta vasárnap a Pro Románia és a Liberálisok és Demokraták Szövetségének (ALDE) közös kongresszusa a két alakulat fúzióját. Az új párt neve Szociálliberális Pro Románia. A koronavírus-járvány miatt online zajlott kongresszuson a küldöttek elfogadták Călin Popescu-Tăriceanu arra vonatkozó javaslatát is, hogy Victor Ponta-t nevesítse az alakulat miniszterelnök-jelöltnek. (Agerpres)

Varsó kész vétózni az uniós eszközök jogállamisághoz kötése esetén

Varsó a vétó jogával fog élni, ha az Európai Unióban (EU) nem születik a lengyel elvárásoknak megfelelő megállapodás az uniós eszközök kifizetésének feltételrendszeréről, ezen belül a jogállamisági kérdésekről – erősítette meg pénteken Mateusz Morawiecki lengyel kormányfő. Sajtóértekezletén újságírói kérdésre válaszolta ezt a miniszterelnök, azzal kapcsolatban, hogy az EU Tanácsának német soros elnöksége és az Európai Parlament tárgyalói előző nap ideiglenes megállapodásra jutottak az uniós költségvetéshez kötődő új politikai feltételrendszer létrehozásáról, köztük a jogállamisági feltételek teljesülésének szükségességéről. Lengyelország „lehetetlennek tartja a például az úgynevezett jogállamisághoz kötött feltételrendszer önkényes alkalmazását” – hangsúlyozta Morawiecki. (MTI)

Folytatják a tárgyalásokat a briték az EU-val

Boris Johnson brit miniszterelnök szerint továbbra is mélyek a nézetkülönbségek az Egyesült Királyság és az Európai Unió jövőbeni kapcsolatrendszerének feltételeiről szóló tárgyalásokon. A Downing Street szombati közlése szerint ugyanakkor a megbeszélések a jövő héten folytatódhatnak. A londoni miniszterelnöki hivatal szóvivőjének beszámolója szerint Johnson és Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke szombaton telefonon tárgyalt egymással, hogy „lejtart vegyenek fel” a kétoldalú tárgyalások eddigi eredményeiről. Johnson és von der Leyen megállapodott a tárgyalások folytatásáról, és a két küldöttség hétfőn Londonban ismét tárgyalóasztalhoz ül – közölte a brit miniszterelnök szóvivője. Ugyanilyen tartalmú közleményt tett közzé szombat délután az Európai Bizottság elnöke. (MTI)

Átpolitizált járvány

(Folytatás az 1. oldalról)

a Bolyaiban, eufóriát okozott a délutáni Solitaire, Stunts és Prince of Persia az otthoni Pentium I-en, és elmúltunk húszévesek, amikor rendszeresítettük az internetet, nem vagyunk járatlanok a számítástechnika világában. Amelyet megtanultunk, amely hozzánk nőtt, ránk ragadt az elmúlt évtizedekben, és emiatt jók vagyunk benne. De nem születünk bele. Nem tablettel játszottunk, hanem labdával, nem virtuális cukorkákat ettünk, hanem földigilisztát. És mivel egy elitant, nem pedig abba született technológiai kultúráról van szó, egyes részei számunkra is idegenek. Mint az online. Mivel „csak” megtanultuk, volt mellette rendes, fizikai életünk is, imádtuk, imádjuk a játékokat, a netet, az azonnali, hatalmas információáradatot, de mellette – fő helyen – ott a család, a barátok, az utazások, a természet, a kirándulások, a bulik, a hobbik, felvállalt életformák. Az online mindennek elmenté. Az online lehet áldás és lehet átok. Az online áldás, amikor karantén van, veszélyhelyzet van, vírus van, és nem lehet kimozdulni otthonról. Áldás, mert kapcsolatokat ápolhatunk, dolgozhatunk, vásárolhatunk, követhetjük a történelem történéseit, virtuális ablakon keresztül nézhetjük a való (?) világot. Elképzelhetetlen mértékben megkönnyíti az életünket. És átok is, mert általa megszűnik a közelség, az emberek közötti kapcsolat, a humánus, a társas érintkezés. Kettség az online előadások bizonyítják a leginkább: nagyszerű, mert a színházak továbbra is játszhatnak, dolgozhatnak, a kultúra nem dől önnön, de kívülről megtámasztott kardjába. És átok is: vajon mekkora érzés lehet egy színházi színész számára a kamerának játszani...?!

Az online idejét éljük, amely a jelenlegi helyzetben a lehető legtökéletesebb megoldás hétköznapjaink gondjaira. A kérdés csupán az, hogy ha elvonul a fejünk fölött lebegő veszély, visszatérünk-e a mindennapokhoz, vagy maradunk a virtuális valóságok komfortzónájában?

Határidőre részsiker a nemzeti régiós aláírásgyűjtés, de a határidő meghosszabbítható

Vincze Loránt, az RMDSZ EP-képviselője, a FUEN elnöke szerint részsiker a Székely Nemzeti Tanácsnak a nemzeti régiók támogatására indított aláírásgyűjtése, hiszen összegyűlt ugyan több mint egymillió aláírás, és az eddigi három mellett további két tagállamban, Litvániában és Horvátországban sikerült elérni a küszöbértéket, de még mindig nincs meg a kellő számú aláírás a szükséges hét tagállam némelyikében. A gyűjtés azonban folytatódhat.

„Az aláírásgyűjtés elindításakor, 2019-ben Makfalván ígéretet tettem arra, hogy az RMDSZ és a FUEN európai kapcsolataival segítem az aláírásgyűjtést. Horvátországban és Litvániában ennek a kapcsolati hálónak a segítségével sikerült eredményesnek lenni. Spanyolországban is jól áll a gyűjtés, baszk és katalán partnereinknek köszönhetően 25 ezer aláírás már összegyűlt a szükséges 40 ezerből. Szlovénia esetében sokan dolgoztak azért, hogy a kötelező hatezer aláírás meglegyen, de még nagyobb összefogásra van szükség a sikerhez, hiszen a szigorú korlátozások ott teljes mértékben elle-

Fotó: Archiv

tetlenítették a papír alapú aláírások gyűjtését” – mondta el Vincze Loránt az aláírásgyűjtés háttéréről.

Az RMDSZ EP-képviselője köszönetet mondott kollégájának, Waldemar Tomaszewskinek a litvániai lengyelek támogatásáért, illetve Milorad Pupovac horvátországi parlamenti képviselőnek, a horvátországi Független Demokratikus Szerb Párt elnökének és Saša Milošević főtitkárnak a Szerb Nemzeti Tanácstól a nagyszámú aláírásért.

Vincze Loránt üdvözölte, hogy az Európai Bizottság a világjárvány miatt újabb három hónapos hosszabbításra készül, amelyre a nyáron az ő javaslatára elfogadott EU-s rendelet ad lehetőséget, ezzel február hetedikéig lehet összegyűjteni a még hiányzó minimális aláírásszámot két országban.

Az RMDSZ EP-képviselője szerint az SZNT aláírásgyűjtése számos tanulságot szolgáltat. „Nem szeretném részleteiben elemezni az eltelt immár másfél esztendőt, de egyértelmű, hogy hiányzott egy jó stratégia és egy pörgős kampány. Erdélyben az RMDSZ gyűjtött össze közel százötvenezer aláírást, a Pesty László által Budapestről irányított Írd alá! kampány pedig utolsó pillanatban megmozgatta a Kárpát-medencét. Tanulság, hogy működő partnerségekre, helyismeretre és terepmunkára van szükség, ezt tettük most a sikeres országokban. Bízom a folytatásban és abban, hogy három hónapon belül teljes lesz a siker az európai kisebbségi régiók, köztük Székelyföld ügyében” – összegzett Vincze Loránt, az RMDSZ EP-képviselője, a FUEN elnöke. (közlemény)

Felgyorsítják a járványügyi anketokat

Mint ismeretes, amennyiben valakinek a víruseszteje pozitív lesz, a vizsgálatot végző laboratórium vagy egészségügyi egység az eredményt közli a megyei közegészségügyi igazgatósággal (DSP), ahol nyilvántartásba veszik az érintettet, és felveszik vele a kapcsolatot, hogy tudomást szerezzenek a kontaktszemélyekről, akik karanténba kell vonuljanak. A nagyarányú fertőzések miatt ez a folyamat az utóbbi időben akadózott.

Mara Togănel prefektus csütörtökön kereste fel az információs központokat, amelyeket a közegészségügyi igazgatóság koordinál. Ezek különböző épületekben működnek, többek között az egyetemi bentlakások egyikében, a gazdasági liceum egyik tantermében és természetesen az igazgatóságon is. A prefektus megköszönte a kitartó munkáját azoknak, akik a frontvonalon harcolnak a vírusjárvány alatt, és arra kérte a hívasközpontokban (call-center) dolgozó önkénteseket, hogy tegyenek meg mindent azért, hogy napirendre

hozzák az anketok készítését, ugyanis arról tájékoztatták, hogy több napot is kétek a fertőzés bejelentését követő telefonhívásokkal. A munkát segítik azok, akik a napokban önkéntesként csatlakoztak a csapathoz, így az egészségügyi igazgatóság 20 alkalmazottját segíti 38 katonavos diák, 30 iskolaorvos-asszisztens és a prefektus látogatását követően 50 rezidens orvos is, akiket a megyei kórház különböző részlegéről helyeztek át a telefonközpontokba.

Akik tehát felveszik a kapcsolatot a fertőzöttekkel, mind szakemberek, így a kötelező adminisztratív kérdések mellett igyekeznek orvosi tanácsokkal is ellátni az érintetteket, és a szimptomák alapján felmérni a fertőzés súlyosságát is. A teendőkről többször írtunk, de a közegészségügyi igazgatóságtól telefonálókól „első kézből” lehet tájékozódni, és ajánlatos minden intézkedést betartani, hogy közös erőfeszítéssel próbáljuk megakadályozni a fertőzés terjedését – ajánlotta többek között a lapunkat is tájékoztató Damian Samoila, a prefektúra szóvivője. (vajda)

Turizmus járvány idején

Seprődi Zoltán

Forrás: informatiahr.ro

(Folytatás az 1. oldalról)

már a strandot is megnyitottuk. A tavalyi, 2019-ben elért eredményekhez képest idén mindössze 36%-ot tudunk elérni, tehát a visszaesés 64%-os volt, ami óriási arány.

– A sóbányában üzemel egy kalandpark is. Ezt idén használhatták a látogatók?

– Igen, használhatták. A kalandparkot nem mi működtetjük, a cég, amelyik ezzel foglalkozik, vállalta a felelősséget. Minden jóváhagyást

megkaptak, és természetesen betartották az összes előírást, mind a távolságtartásra, mind pedig a higiénia vonatkozásokat. A kalandpark is egy attrakció, ami meglátásom szerint odavonzott néhány látogatót, így számunkra is kedvező volt, hogy működhetett.

– A bányában milyen óvintézkedéseket vezettek be?

– Először is a bejáratnál minden látogató testhőmérsékletét megmértük. Az autóbuzson hordani kellett a maszkot mindaddig, ameddig le

A paradji sóbánya

Forrás: kirandulastippek.hu

nem értek a bányába, a tág terekbe; a folyósokon és nagyobb tömegben is mindenkinek kötelező volt a maszk viselése.

– Mennyire tartották be az emberek a kötelező óvintézkedéseket?

– Többnyire betartották. A távolságtartással akadtak problémák, azonban ez elkerülhetetlen volt, csak úgy lehetett volna megoldani, ha minden látogató mellé állítottunk volna egy felügyelőt. Szeretnek itt az emberek gyúródni. Mindig volt valami kifogásuk, például, hogy ne hogy lekéssek a buszt, vagy ne hogy lemaradjanak valamiről. Holott kimondottan gyakran jártak a buszok, és ha valaki lemaradt, nem kellett sokat várjon. Ebből kifolyólag sok gondom volt, voltak akik bosszankodtak, hiszen ők hiába tartották be a szabályokat, ha mások erre nem voltak hajlandók.

– Mennyire érintette a járvány a munkahelyeket?

– Szerencsére nem érintette. Hét embert elküldtünk kényszerszabadságra a szükségállapot idején, de ahogy újra kinyithattunk, ők is visszajöhettek.

– Mit gondol, hogyan fog alakulni a helyzet jövőben?

– Szerintem az első fél év még „sántikálni” fog. Semmiképpen

nem fogja tudni azt hozni, amit például a 2019-es év hozott. Semmiféleképpen, sőt, ha ilyen ütemben terjed a járvány és ilyen sok új esetet regisztrálnak naponta, akkor egyáltalán nem kizárt, hogy lesznek újabb szigorítások is, és ezeket mi is meg fogjuk érezni. Véleményem szerint az első fél évben nem számíthatunk nagy forgalomra.

– Mi várható 2021 második felévére?

– Úgy vélem, addig kiegyensúlyozódik valamelyest ez a helyzet, és az emberek valamelyest megtanulnak együtt élni a vírussal, hiszen rá vagyunk erre kényszerülve. Amennyiben pedig ez megtörténik, és nem félünk, nem pánikolunk, hanem tényleg betartjuk azokat a minimális szabályokat, hogy például a kezünket lefertőtlenítyük, odafigyelünk a távolságra, és hordjuk a maszkot, akkor remélhetőleg valamelyest fellendül a forgalom. Természetesen ez függ a politikától is, úgy látom, most a statisztikák is valamilyen szempontból úgy vannak formálva, hogy ne legyen előnyös mindenkinek, de ez csak az én véleményem.

A paradji strand

Forrás: termalfurdok.com

Lélekgraffiti

Szerkeszti: Nagy Székely Ildikó

Online oktatás: jó is, nem is...

Suli a kamaszkuckóban

Tavaly bizonyára nevetőgörcsöt kaptott volna az a diák, akinek azt mondták, közel az idő, amikor kedvenc, otthoni forgószékéből követi majd végig a magyar- és matekórákat, mi több, az oktatás alatt saját vagy osztálytársai házi kedvencei, esetleg kistestvérei is fel-felbukkannak. A koronavírus-járvány pontosan ezt az utópisztikus helyzetet tette valóssá.

A marosvásárhelyi diákok tanórái három hete kizárólag a virtuális térben zajlanak. Mennyire megerőltető napi ötször, hatszor vagy akár hétszer negyven percen át képernyőn keresztül befogadni az új leckét, milyen érzés a kedvenc vagy éppen rettegett tanárral a gyerek-, azaz tiniszoba biztonságából szembenézni, és vannak-e előnyei ennek az új helyzetnek? – ezekre a kérdésekre kerestük a választ a digitális oktatással a világháló új területét megismerő tizenévesek körében.

Nem lehet elkéni

Gyopi, 6. osztályos: Az internetes tanításban az a rossz, hogy nem találkozom az osztálytársaimmal, és nem értem meg annyira a leckét, mint a suliban. Igaz, a tanárok próbálják minél jobban megmagyarázni, de ez mégsem olyan... Sokkal jobban ki is fáradok, főleg a román-, matek-, német- és fizikaórákon. A történelem-, polgári- és néha a bioszórakat viszont így is élvezem. Ebben az egészben az a jó, hogy ha 7 óra 50 perckor kelsz fel, akkor éppen csak becsatlakozol a csoportba, 20 perces szünetek vannak, és nem kell hordani a maszkot. De mégis inkább járnék iskolába.

Balázs, 4. osztályos: Szeretem az online sulit, mert nem kell suliba menni (ahol Karcsi mindig bosszant!, meg legtöbbször kinevetnek és csúfolnak...), mert nincs zaj órákon (a tanci kezeli a mikrofonunkat, csak akkor kapcsolja be, ha felszólít), jobban tudok figyelni, kevesebb óra van, illetve rövidebbek az órák, és kevesebbszer kell felelni. Azt nem szeretem az online suliban, hogy van, aki nem kapcsolja be sem a mikrofont, sem a kamerát, és nem tudjuk, olyankor mit csinál, néha pedig lemaradok a tananyaggal, de nem tudok szólani, mert a tanci kezeli a mikrofont. Néha vicces helyzetek is előfordulnak, például amikor a tanci szólít valakit, és az nem veszi észre, mert el van bambulva...

Összemosódtak a terek

Gergő, 6. osztályos: Az internetes suliban az tetszik, hogy lehet dolgozni a számítógépen (szünet alatt minicraftozni is), vannak tanárok, akik nagyon vagány online órákat tartanak, applikációkkal, prezentációval, videóval tarkítva, kísérleteket vagy érdekes, otthon elvégezhető feladatokat mutatnak be (leginkább a matek-, földrajz- és fizikaóra ilyen). Az viszont nem tetszik, hogy nem vagyunk egy térben az osztálytársakkal, nem lehetünk közel egymáshoz, a kamera és a képernyő nem tudja pótolni az osztály hangulatát! Vannak tanárok, akik technikai vagy egyéb okokból nem tudnak rendes, érdekes, követhető órát tartani. Amúgy a tanároknak is nehezebb a figyelmünket felkelteni, mint az osztályban, és nekünk is nehezebb figyelni. Több a házi feladat, és az otthon is iskolává vált, minden egybefolyik. Sokszor még enni is elfelejték órák után, mert fogok is neki a háziknak, és ha anyu nem szól rám, nem is pihenek. Szerintem az online suliban nincs semmi vicces, bár néha alakulnak furcsa helyzetek. Egyszer Nimród angolórára való bekapcsolódáskor azt hitte, hogy nem megy a mikrofonja vagy a hangszórója, mert olyan csend volt éppen. Beírta a chatbe az osztálytársaknak: – A tanárnő beszél? Eszter válaszolt: Nem, nem beszél! Erika megtoldta: Senki nem beszél!

Kevés a motiváció

Kevin, 8. osztályos: Szerintem napi hét órán át nem lehet figyelni egy képernyő előtt ülve. Nekem két internetes címről kell belépnem a rendszerbe ahhoz, hogy működjön a kamera is, és az sokszor le is merül. Szóval nehézkes az egész. Az a jó csak, hogy két óra között, a 20 perces szünetekben együtt játszhatunk az osztálytársakkal.

Tamás, 9. osztályos: Ezt az online rendszert senki sem szereti, főként azért, mert nincs túlságosan sok motivációnk, így nehéz rávonnunk magunkat arra, hogy felkészüljünk a tanórákra. Az viszont jó, hogy a tanárok sok új, érdekes módszert, internetes oldalt kipróbálnak, hogy izgalmasabbá tegyék az oktatást. Ezt igazán élvezzük, mégis nagyon fárasztó így tanulni, illetve órák alatt csak a leckére figyelni. A szakórák a legkimerítőbbek, ugyanakkor a legélvezetesebbek is. Néha történik egy-két „baki” is, valakinél el-

veszik az áramot vagy leesik a net. Lassan ez is megszokottá válik.

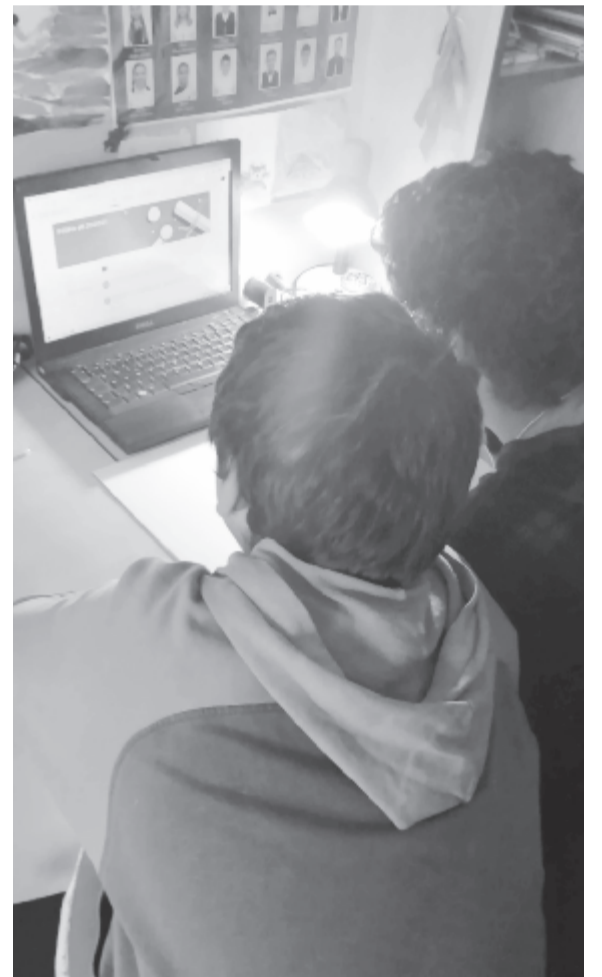
Hiányzik az a hangulat

Norbi, 10. osztályos: Mielőtt áttértünk volna a kizárólagos online oktatásra, hibrid rendszerben voltunk, az osztály egyik része a páratlan, a másik része a páros heteken ment iskolába, és akik otthon maradtak, interneten követték az órákat. Én a második csoportba kerültem, így az új leckét rendszerint nem kaptam el „élőben”, viszont annál több felmerőt írtam belőle. Már akkor meggyőződtem arról, hogy az online tanítás során közel sem lehet annyit felfogni a tanár magyarázatából, mint amikor egy légtérben vagy vele. A százszázalékosan online suli csak megerősített ebben a felismerésben. A tanár egy képernyőn keresztül nem tud úgy gesztikulálni, mint élőben, illetve nem tudja úgy átfogni az osztályt, mint a hagyományos tanórákon. Ugyanakkor azt sem tudja felmérni, hogy mindenki valóban az iskolai feladatokkal foglalkozik-e, vagy felmérőknél nem használ-e segédanyagot. A hagyományos iskolának megvan a maga jellegzetes hangulata, reggel korán kimegyünk a jó hidegbe, együtt izzadunk a felmérőkön az osztálytársakkal, aztán, bárhogya is telt a nap, vidáman, hülyéskedve indulunk haza. Ha választhatnánk, én inkább ezt választanám.

A szakember véleménye

Kovács Emese iskolapszichológus: Az online oktatás a legtöbb iskolában szigorúbb keretek között zajlik, mint a tavasszal, amikor váratlanul került át az iskola a virtuális térbe. Ugyanakkor azt látom, hogy az infokommunikációs technológia eszközeinek, lehetőségeinek megismerése továbbra is folyamatban van, a pedagógusok, tanulók, szülők folyamatosan dolgoznak a platformok, applikációk megismerésén. Tanulóként érdemes felvállalni, ha valamit nem tudunk kezelni, vagy nem értünk, előfordulhat ugyanis, hogy a tanár azt feltételezi, hogy mindenki tisztában van az adott online felület kezelésével. A digitális oktatás próbára teszi az úgynevezett végrehajtó funkciók működését. Vannak gyerekek, akik lehetnek intellektuális szempontból nagyon jó színvonalon, nehézségük adódhat viszont a tervezés, időbeosztás, figyelemkoncentráció terén, és a mozgáshiány, a tanulási és a szabadidős tér összemossa sem kedvez ezeknek a képességeknek. Segítségükre lehet a kiszámítható napi ritmus, a tanórai eszközök előkészítése és lehetőség szerint egy olyan tér kiválasztása, amely a tanuláshoz kedvez. A tavalyi tanév végén a diákok közül sokan panaszkodtak arra, hogy megterhelő volt számukra a tanárok és az osz-

tálytársak részéről különböző csatornákon érkező információk követése. Most már a legtöbb iskolában az összes tanóra egy egységes platformon zajlik, a lelki egészség megőrzése érdekében ugyanakkor most is fontos lehet úgy beállítani, hogy ne folyamatosan áramoljanak az információk az osztálytársak részére létrehozott csoportokban, hanem megkevesebben tudatosan választani az időpontot, amikor ezekkel foglalkozunk. Egyes diákok számára nehézséget jelent, hogy az otthoni kikapcsolódás, feltöltődés terében kénytelenek megtapasztalni a szorongáskeltőnek érzett tantárgyak, tanárok jelenlétét, emiatt is szükség van a szabadidő tudatosabb megtervezésére. A tanórákon való részvételt nehezíti, hogy a nem szóbeli kommunikáció az online oktatás során a háttérbe szorul, nehezebb, fárasztóbb sok tanuló számára a tanár mondanóját értelmezni úgy, hogy kevesebb nonverbális támpont és a társak ösztönző hatása is hiányzik. Nem beszélve arról, hogy a legtöbb kamasznak hiányzik az iskolai légkör, az osztálytársak fizikai jelenléte, a pőnök, az összekacsintások, a birkózások, ölelések. Ugyanakkor az infokommunikációs technológiának köszönhetően sok esetben a tanórák érdekesebbek, változatosabbak, éléményszerűbbek lettek, sok tanár jelentős energiát fektet abba, hogy az applikációk és szoftverek adta lehetőségeket minél inkább kihasználják.

Berekméri Virág versei

Melletted

Melletted lehetek az, aki akarok
Lehetek az, kit féltve takarok
Lehetek vágyó, félő árnyék
Lehetek halál s néha fájtnék

Lehetnék lehulló könnycsepp
arcokon

Lehetnék rozsdá megviselt
láncokon

Lehetnék versed elfakult
lapokon

Melletted lehetnék álmodó
nyugalom

Ismerős ismeretlen

értelmet adsz az életnek,
a víznek – és az ételnek.
a győzelem nélküli harcnak,
a sikerben gazdag kudarcnak
az anyának, az apának,
szegénységben megvetett ágynak,
hangok nélküli lágy zenének,
erdők közt az elveszett rétnek
fátyolos ködtakarónak
hó alatt a megbújt szónak
utcákat foltozó árnyéknak
mezítláb suhanó játéknak
fázósan összebújt kezeknek,
völgyeket ölelő hegyeknek.
csodát hozol, mint az álom
magam benned megtalálom

Szüret, szüreti mulatság, szüreti bál

Dr. Barabás László

„Megérett a fehér szőlő, sej, haj”

Mind a fehér, mind a fekete szőlő az idén is megérett, már leszedték mindenütt, megvolt a családi vagy társas munkájú szüret, de a szüreti mulatság és különösen a szüreti bál az ismert okok miatt elmaradt. Szegényebb lett ezzel az őszi naptári időszak ünneprendje: a munkát, betakarítást követő hálaadás és áldomás, a fiatalok találkozási és szórakozási alkalmá, sőt nagykorúvá avatása többfelé valóságos faluünnep. Jövőre remélhetően helyreáll a szokásrend, és pótolhatják a pótolnivalót, nehogy végleg kimaradjon.

Az ideai hiányérzetet enyhítendő, vessünk egy pillantást a szüret, szüreti mulatság és a szüreti bál hagyományvilágára és elmúlt évtizedekbeli alakulására a közelebbi erdélyi néprajzi tájaink személyes részvétellel végzett gyűjtés, dokumentálódás és kérdőíves felmérés alapján.

Elindult a menet. Népes közönség kíséri a csőszleányok szekereit (Csittszentiván, 2011)

lőjú nyárádminti Torboszlóban is. Amikor elérkezett a szüret ideje, az valóságos ünnep volt: társas, pontos és jókedvű munkával, ünnepi ebéddel, énekkel, muzsikaszóval. A Kis-Küküllő menti Vámosgálfalván két

retet befejező mulatságot nevezhettek bálnak már száz évvel ezelőtt is, de a szőlőtermesztő vidékeinken az a falu saját hagyományában gyökerező táncos mulatság volt, nem a napjainkban általános, ismert szüreti bál. Nem voltak csőszök, díszes csőszruhák, sem csősztánc, lovas-szekeres felvonulás. Nem volt báli szőlőlopás, de volt szőlőajándékozás a legjobban táncolóknak (Vámosgálfalva), még a zenészeknek is musttal fizettek a fiatalok (Gyulakuta).

Ezt a szüret végi hagyományos táncmulatságot ezeken a vidékeken fokozatosan felváltotta a napjainkbeli szüreti bálók szokásrendje. Sőt, elterjedtek ott is a „szüreti bálók”, ahol egyáltalán nem volt szőlőtermesztés és szüret. Mikor és hogyan történt mindez?

A szüreti bálók száz esztendeje

A szüreti bálók százéves története elég jól nyomon követhető. Az ötven évvel ezelőtti ifjonti kérdészködésemkor a sóvidéki idős emberek nem emlékeztek arra, hogy gyermekkorukban rendeztek volna szüreti bált. Csak az 1910-es, 20-as években kezdett elterjedni. Ugyanezt mondták más székelyföldi falvakban is, vagy még későbbre tették a megjelenését. Honnan terjedt el mégis szinte egyszerre, és nagyjából azonos formában? Érdeemesnek tartottam a nyomába eredni. A folyamatban több láncszem összekapcsolható. Azt mondták a sóvidéki öregek, hogy a szüreti bált a városokba, Kolozsvárra, Temesvárra kirajzó idénymunkások és szolgáló leányok honosították meg. Igazukat bizonyítja néhány megfakult fénykép is az 1930-as évekből. Bizonyos Alexandru Fábrián de Felsőőr készítette őket Temesváron az atyhaiak szüreti báljáról. A visszaemlékezések szerint külön rendeztek szüreti bált az ott dolgozó, szolgáló atyhaiak, sófalviak, sóváradiak. A következő évben az otthon maradtak a városi minta alapján saját falujukban is megtartották. Fokozatosan állandó őszi szokássá vált. De honnan került az említett városokba? Ennek is hosszú a folyamata, e helyen elég talán annyi, hogy a hagyományos magyar szőlőtermesztő vidékekről (Tokaj, Badacsony, Eger, Szekszárd környéke). Itt volt szokásos a szőlőmunkások szüreti felvonulása, szőlőkoszorúk készítése és a gazda házához vitele, a szőlőcsőszök, a bíró, a szőlőlopás megjelenítése, a csősztánc stb. A változatos szüreti szokásokat aztán a 19. század végén egységesítették, miniszteri rendelettel szabályozták, népszerűsítették, és így országsszerte elterjedtek. Eljutottak az erdélyi

városok külvárosi kocsmáiba is, ahonnan a székelyföldi fiatalok hazahozták a báli változatát.

Többszörös átalakulás

Itthon aztán többszörös átalakuláson ment át. Ez az átalakulás a ruhában a legszembetűnőbb. Amikor a székely fiatalok megismerkedtek a szüreti bállal, az ún. magyar ruha volt a csőszlegények és csőszleányok öltözete (bő, fehér gatyá és bő újjú ing, piros lajbi, árvalányhajas kalap, a lányoknak fehér rakott szoknya, piros lajbi, piros kötény, párta). Hozzájuk eljutva, ez a ruhatípus tartotta magát egy ideig, de fokozatosan egyszerűsödött, felváltotta a helyi székely ruha, népviselet, bár nem teljesen és nem mindegyik. A külső megjelenésnél talán még fontosabb a csőszlegényi és csőszleányi szerepkör alakulása, megélése, és ennek szabályai. Csőszlegények a besorozott regruták, az ún. katonalegények lehetnek, ők hívták maguknak csőszleány párt a velük egykorú leányok közül. A szülőkkel együtt ők a szervezők és felelősök, nekik életre szóló élmeny az esemény. A szüreti bálunk így feltöltődött a katonalegénység, a legény- és leányavatás funkciójával, és beilleszkedett egy-egy közösség hagyományos szokás kultúrájába. Talán ezért is lett annyira népszerű, sőt elmaradhatatlan. Ebben a szokásrendben élt évtizedeken át nemcsak az említett sóvidéki falvakban, hanem általában a

katonalegényi státus is elhalványult, fiatalabbak és idősebbek (18-25 évesek) is lehetnek csőszök, rendszerint 5-12 pár. Újabb és újabb mozzanatokkal bővült a nap szokásrendje. Legfontosabb részévé vált a nappali lovas-szekeres felvonulás, falu- és vidékbejárás és az esti csősztánc. Ez utóbbira hetekig készülnek, legtöbbször szakember segítségével, valóságos néptáncbemutatóvá vált. A bálterem szőlővel díszítése megmaradt, de a szőlőörzés és szőlőlopás veszített egykori játékos fényéből. Ezzel a típusú szüreti bállal találkozni napjainkban a legtöbb faluban az Alsó-Nyárad és a Kis-Küküllő mentén. Másutt egy-egy intézmény vagy táncsoport tart szüreti bált, és arra is van példa, hogy egyéni kezdeményezésből, a közösségépítés szándékával szerveződik. A népes, gazdag szokás kultúrájú falvakban (például Kibédén, Gyulakután, Kenden) három szüreti bált is tartanak az őszi szezonban, egyet a nagyok, egyet a nyolcadik osztályosok és egyet az övodások. Olyan falvaink is vannak jócskán, ahol nem tartanak szüreti bált. Ezekből oda járnak a fiatalok bálolni, ahol még megvolt az elmúlt években.

Minden együtt Csittszentivánon

Ilyen Marosvásárhely szomszédságában Csittszentiván. A 2011-es esztendő szüreti napján minden együtt volt: 6 pár 18 éves csőszlegény és leány, amint mondták, baráti társaság, jó táncosok, nem is

Csőszök hívogató tánca a főutcán (Csittszentiván, 2011)

Fotók: Barabás László

A szüret és szüreti mulatság

A szőlőművelés, a szőlő és a bor kultúrája az emberiség egyik legősibb, legkedveltebb és legigényesebb foglalkozása. A szőlő egész évben odafigyelést, ápolást, sokféle, szakértelemmel végzett munkát (kapálás, kötözés, metszés stb.) igényel. Legendák, hiedelmek, tapasztalatok, énekek és szabályok sokasága kapcsolódik a szőlő kultúrához. Ezért is olyan fontos a végső munkafázis, az érett szőlőfürtök összegyűjtése és musttá való feldolgozása. Vagyis a szüret. Ennek meghatározott időszaka, sőt napja, napjai voltak a szőlőtermesztő vidékeken, a mi erdélyi tájaink október második felében. Előtte fontos feladat a szőlőörzés: kerülőket, szőlőcsőszöket fogadtak a tolvajok és az állati kártevők távol tartására. Jól emlékeznek erre még a kevés sző-

hétig tartott a szüret, Gyulakután és Ravában egy hétig, a kevesebb szőlőjú falvakban egy nap lezajlott. Gyulakután zenészeket fogadtak a szüret utolsó napjára, a korondi rezesbandát és a helybéli cigányzenekart, amelyek végigjárták a szőlőhegyet, és minden gazdának, szüretelő társaságnak muzsikáltak, fizetségül szőlőt kaptak. Az utolsó ilyen zenés szüretet 1961-ben tartották.

Hasonló hagyománnyal találkozhatunk minden szőlőtermesztő vidékünkön. Kiegészülhetett azzal is, hogy a szüretelőket koszorút készítettek a legszebb szőlőfürtökből, és azzal vonultak a szőlősgazda házához. A szüret szokásrendje és ünnepe a szőlőhegyi és otthoni munka után is folytatódott még aznap vagy a szüreti hét végén a fiatalok (és bárki) táncos mulatságával. A szü-

Csősztánc a báli teremben, éjfélkor (Csittszentiván, 2011)

A farsangi alakok titokzatos szekere sem hiányozhatott (Csittszentiván, 2011)

székelységben, Marosszéken például a Felső-Nyárad menti falvakban, Nyáradremetén, Nyáradmagyaróson, Torboszlóban vagy a székely mezősi Panitban. Több tényező hatására az ezredforduló táján megromlott az a szabály, hogy csak a katonalegények lehetnek csőszök, és egy legény csak egyszer lehet csősz, szabadabbá vált a csőszleányok kiválasztása is. A sorkatonaság megszűnésével a

mind szentivániak, a délutáni lovas-szekeres felvonulás (nem hiányozhatott ebből a farsangi alakok füstölő szekere sem), bálba hívogatás és utcai tánc, hivatalos nagykorúsítás és közösségi ünnep a templom előtt, a szülők öröme és segítsége, az éjjeli csősztánc és szőlőlopás a feldíszített báli teremben, a szentivániak mellett hetedhet falu fiataljainak közös, szép mulatsága.

Neki sikerült a szőlőlopás (Csittszentiván, 2011)

NÉPÚJSÁG SPORT

LABDARÚGÁS KOSÁRLABDA Kézilabda TENISZ Torna Úszás Szerkeszti: Farczádi Attila 1161.

Kevés helyzet, sok gól

Vezetésből és emberelőnyből tékozt el két pontot Tordán a Nyárádtői Unirea a labdarúgó 3. liga 9. csoportjának 9. fordulójában. A mérkőzésen hat gól esett úgy, hogy ezeken kívül alig beszélhetünk helyzetekről.

Bálint Zsombor

Nem volt túlzottan látványos a Sticla Arieșul és a Nyárádtői Unirea közötti 3. ligás labdarúgó-mérkőzés, a hat gól ellenére. Az első tíz percben például egyik fél sem jutott el a másik kapujáig. Mintha ezt elégezte volna meg Trăistar, akinek pontatlan hazaadására Fl. Dan rácsapott, és váratlanul vezetéshez juttatta a házigazdát. Nyárádtő egy szabadrúgást követően egyenlített a 19. percben. A beívelt labdát Aldea visszafejelte Rotarunak, aki kapásból a hálóba küldte. Rögtön középkedés után azonban az első támadást ismét értékesítette Torda, ugyanannak a Fl. Dannak köszönhetően. A szünetig azonban fordított Nyárádtő, bár sokszor nem veszé-

lyeztetett. Két szöglet kellett hozzá. A 31. percben Olteanu egyenesen a sarokszárlótól küldte a kapuba, majd egy újabb szögletet követően Ititesc a gólvonalról kézzel mentett, így emberelőnybe került Nyárádtő, és vezetéshez is jutott Olteanu büntetőjéből.

Az előnyt azonban a második játékrészben létszámfölényben sem tudta megőrizni. A tíz emberrel is sokkal lendületesebben játszó Torda a 62. percben egyenlített Cimpoieșu révén, aki szintén szöglet után fejtelt zavartalanul a léc alá. Csak az utolsó tíz percben eszmélt fel Nyárádtő, de már késő volt, noha Solyomosy a 90+2. percben kihagyta (ha a gólokat nem számítjuk) a meccs egyetlen nagyobb lehetőségét: 10 méterre a kaputól elkapkodta a lövést, amelyet a kapus könnyen fogott.

A bajnokság első felét ezzel a nyárádtőiek 16 ponttal zárták, ami egy újoncnak nem rossz mérleg. Az évet azonban még nem fejezték be, mert a hét végén lejátszák a visszavágók első fordulójában esedékes vajdahunyadi összecsapásukat.

Jegyzőkönyv

Labdarúgó 3. liga, 9. csoport, 9. forduló: Tordai Sticla Arieșul – Nyárádtői Unirea 3-3 (2-3)

Torda, városi stadion, nézők nélkül. Vezette: Tudor Jurcă (Arad) – Sergiu Duma (Zilah), Patrik-Ștefan Sandu (Temesvár). Ellenőr: Kemenes Emil (Nagybánya). Gólszerzők: Fl. Dan (12., 20.), Cimpoieșu (62.), illetve Rotaru (19.), Olteanu (31., 45. – büntetőből).

Kiállítva: Ititesc (44.).

Sárga lap: Salcău (67.), illetve Trăistar (49.), Iliescu (56.), Birtalan (82.), Oprea (90+4.).

Torda: R. Pop – Chiș, Cocoară, Cimpoieșu, Manu, Salcău, Ciurcui (57. Băieșan), Ititesc, Savu (77. Vescan), Fl. Dan (62. Hetea), Lemnar (57. Paleoca).

Nyárádtő: Eremiaș – Trăistar (52. Iliescu), Aldea, Birtalan, Olteanu (46. Caliani), Oprea, Coman, Roșca (89. Miclean), Moț (81. Solyomosy), Iușan, Rotaru.

Se foci, se eredmény

Alacsony színvonalú mérkőzésen két pontot szotyogtatt el hazai pályán a Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK a Nagyszebeni FC Hermannstadt ellen a labdarúgó 1. ligában. A házigazdák halvány teljesítményt nyújtva képtelenek voltak kihasználni a szebeniek jó ideje tartó hullámvölgyét.

Bálint Zsombor

Többet birtokolta a labdát a Sepsi OSK az első félidőben, de csak körbe járt a játékszer, szinte teljesen kikerülte a középpályát, ahol Aganović és Fülöp István is láthatatlanok maradtak. A Vlad Mitrea

helyére korán beálló Achahbar pedig rendszerint elválasztották a labdától, mielőtt át tudta volna venni vagy megfordult volna vele. A 20. percben kellett várni az első, helyzetnek is alig nevezhető lehetőségig, amikor Dimitrov tört be a jobb oldalon, beadása Florin Ștefan elé pattant, lövése azonban nem talált kaput.

A második félidőben Fl. Ștefan elunta társai tehetetlenségét, és az 50. percben az alapvonal mellől, a kaputól öt méterre megpróbálta meglepni Figueredót – sikertelenül. A szeptemberiek átütő erőt nélkülöző játéka ellenére akár meg is lehetett volna a három pont, miután Petrila az 58. percben a tizenhatos

Fotó: a Sepsi OSK közösségi oldala

Az MTK megszakította a MOL Fehérvár veretlenségi sorozatát

Fotó:MTK Budapest

Az MTK Budapest 3-1-re legyőzte a vendég MOL Fehérvárt a labdarúgó OTP Bank Liga 10. fordulójának szombati játéknapján.

Lendületes játékkal kezdett és szintelen ellenfele fölé nőtt az MTK, majd a 9. percben büntetőből megszerzett előnyét biztossá őrizte a folytatásban. A Fehérvár támadásaiból hiányzott a tűz és a kreativitás, a vendégek a kapura nem is jelentettek komoly veszélyt, viszont védelmüket és labdakihozatalukat többször zavarba hozták a bátran letámadó hazai játékosok.

A szünet után a gyorsabb és határozottabb Fehérvár beszorította a hazaiakat, és már helyzeteket is kidolgozott. Az egyenlítés azonban elmaradt, helyette bő egy perc alatt az MTK szerzett két találatot: Schön átlövésből, Miovski centerezés után volt eredményes. Gyor-

Jegyzőkönyv

Labdarúgó OTP Bank Liga, 10. forduló: MTK Budapest – MOL Fehérvár FC 3-1 (1-0)

Budapest, Új Hidegkuti Nándor Stadion, 1356 néző, vezette: Bogár.

Gólszerzők: Cseke (9., 11-esből), Schön (65.), Miovski (66.), illetve Stopira (88.). Sárga lap: Herrera (18.), Ferreira (34.), Ikenne-King (37.), Nagy Zsombor (80.), illetve Musliu (8.), Nikolov (24.), Fiola (39.), Bamgboye (70.).

MTK: Mijatovic – Ikenne-King, Ferreira, Nagy Zsombor, Herrera – Cseke, Mezei Sz. (79. Kata) – Prosser, Palincsár (62. Biben), Schön – Miovski (89. Lencse).

MOL Fehérvár: Rockov – Fiola, Musliu, Stopira, Hangya (76. Rus) – Pinto (76. Alef), Nikolov (56. Petrjak) – Nego, Houri, Bamgboye – Nikolics (62. Zivzivadze).

A tabella

1. Ferencváros	7	5	2	0	15-4	17
2. Paks	10	5	2	3	21-16	17
3. Fehérvár FC	9	4	4	1	22-14	16
4. MTK	10	4	3	3	17-14	15
5. Budafok	8	4	1	3	13-13	13
6. Kisvárdá	8	4	1	3	11-12	13
7. Puskás AFC	10	4	0	6	13-21	12
8. ZTE	9	3	2	4	17-18	11
9. Diósgyőr	9	3	1	5	14-14	10
10. Újpest	10	3	1	6	11-24	10
11. Honvéd	9	2	3	4	14-15	9
12. Mezőkövesd	9	2	2	5	8-11	8

Eredményjelző

* NB I, 10. forduló: Paksi FC – Puskás Akadémia 6-2, MTK Budapest – MOL Fehérvár FC 3-1, Diósgyőri VTK – Újpest FC 3-0 – játék nélkül (a vendégegyüttes szinte valamennyi játékosa koronavírussal fertőződött, ezért nem vállalta a fellépést, s bár kérték a halasztást, a házigazdák nem egyeztek bele a mérkőzés elnapolásába).

* NB II, 16. forduló: DVSC – Békéscsabai 1912 Előre 3-0 – játék nélkül (hasonló történet, mint az Újpest FC esetében).

A csapatokra újabb kéthetes szünet vár a válogatott mérkőzései miatt. A következő fordulóban a Seps OSK a Chindia Târgoviște vendége lesz, a mérkőzést a ploiești-i stadionban rendezik.

Ranglista

1. FCSB	10	8	0	2	28-10	24
2. CSU Craiova	10	8	0	2	14-5	24
3. Kolozsvári CFR	9	5	3	1	10-5	18
4. Sepsi OSK	10	4	4	2	13-9	16
5. Clinceni	10	4	4	2	10-6	16
6. UTA	9	3	5	1	10-8	14
7. Târgoviște	10	4	2	4	6-7	14
8. Voluntari	10	4	1	5	14-13	13
9. Viitorul	9	2	5	2	13-14	11
10. Botoșani	10	3	2	5	15-17	11
11. Nagyszeben	10	2	5	3	11-15	11
12. Medgyes	9	3	1	5	12-13	10
13. Jászvásár	10	3	1	6	12-26	10
14. FC Argeș	9	2	2	5	9-15	8
15. Dinamo	8	1	2	5	7-11	5
16. Astra	9	1	1	7	9-19	4

Jegyzőkönyv

Labdarúgó 1. liga, 10. forduló: Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – Nagyszebeni FC Hermannstadt 1-1 (0-0)

Sepsiszentgyörgy, városi stadion, nézők nélkül. Vezette: Sebastian Colțescu (Craiova) – Vladimir Urzică (Karácsonkő), Tu-nyogi Ferenc (Zilah). Tartalék: Sorin Costreie (Buftea). Ellenőr: Sorin Boca (Jászvásár).

Gólszerzők: Petrila (58.), illetve Mayoral (61.).

Sárga lap: Dimitrov (25.), Achahbar (47.), Fofana (69.), Ștefănescu (74.), B. Mitrea (85.), illetve F. Fortes (47.), Stoica (52.), Sântean (88.), Mayoral (90.).

Sepsi OSK: Fernandez – Dimitrov, B. Mitrea, Bouhenna, Fl. Ștefan, Aganović (46. Nouvier), Fofana (75. Vașvari), Fülöp István, Petrila (66. Ștefănescu), Șafranko (75. Fülöp Loránd), V. Mitrea (9. Achahbar).

FC Hermannstadt: Figueredo – Vodă (20. Bastos), Scarlatache, Stoica, Opruț, Dâlbea, Sony Mustivar (78. Romario Pires), Addae (46. Alhassan), Mayoral, Jo Santos, F. Fortes (81. Sântean).

Eredményjelző

* 1. liga, 10. forduló: Gyurgyevői Astra – Academica Clinceni 0-2, CSU Craiova – Chindia Târgoviște 0-1, FC Voluntari – Jászvásári CSM Politehnica 4-0, Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – Nagyszebeni FC Hermannstadt 1-1, Bukaresti FCSB – FC Botoșani 4-1.

* 2. liga, 9. forduló: Bodzavásári SCM Gloria – Zsilvásárhelyi Viitorul Pandurii 2-1; 10. forduló: Universitatea Craiova – Bákói Aerostar 0-0; 11. forduló: Petrolul Ploiești – Bukaresti Rapid 2-0, Bukaresti Metaloglobus – Zsilvásárhelyi Viitorul Pandurii 1-2, Zsilvásárhelyi Pandurii Lignitul – Dunărea 2005 Călărași 1-2, Turris Oltul Turnu Măgurele – FK Csíkszereda 0-0, Concordia Chiajna – Temesvári Ripensia 0-1, CS Mioveni – Resicabányai CSM 1-0, Temesvári ASU Politehnica – Universitatea Craiova 0-0. Az állás: 1. Universitatea Craiova 22 pont/10 mérkőzés, 2. Dunărea 2005 Călărași 20/10, 3. Temesvári ASU Politehnica 20/11, ...15. FK Csíkszereda 11/9.

Sikeres a vásárhelyi „kisember” a nagyvilágban is

Czibalmos Ferenc Attila

Tamás Róbertet mindenki Robikaként ismeri Marosvásárhelyen. A Juniornál, majd a Kindernél kergette a labdát, aztán a letűnt FCM korosztályos együttesénél tökéletesítette tudását. Végül az MSE ifjúsági, majd felnőtt csapatában teljesedett ki mint nagypályás futballista, közben a mindössze 164 centiméterre nőtt focista sikeres teremlabdarúgóként is letette névjegyét, sőt a korosztályos válogatásban is bizonyított.

Tamás Róbert a Bolyaiban érettségizett, aztán tízzel államvizsgázott a Kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem kinevelési szakán, majd egy barátja, Cristian Vesa közreműködésével kijutott Lengyelországba, ahol gyógymasszőrként kamatoztatja tudását, párhuzamosan pedig a lengyel 4. ligás LKS Orzel Nieborów labdarúgó-együttesben futballozik.

– Elemi osztályosként szerettem meg a futballt a kövesdombi egykori 17-es általános iskolában. A Kindernél és a Juniornál is szerepeltem, mielőtt az egykori FCM játékosává lettem, ahol elsajátítottam a sportág fortélyait – kezdte a beszélgetést a most 23 éves futballista. – Negyedikesként az iskola csapatával országos döntőt játszottam 40 fokkal lázzal, de sem a testnevelő tanárom, sem a szüleim nem állíthattak meg abban, hogy pályára lépjek az elvesztett döntőben. Az akkori sportminiszter meg is dícsért.

Később, az FCM-mel eljutottunk az 1998-as korosztály regionális döntőjére, ahol a leg-

jobbnek választottak. Ezután az MSE-nél futballoztam, és a csíkszeredai labdarúgó-akadémiánál voltam próbajátékon, de objektív okok miatt eljöttem onnan. Középkorom idejében zárultával a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen folytattam tanulmányaimat, és tízzel végeztem el a gyógytorna szakot, később mesterizni is szeretnék ott.

– *Időközben teremlabdarúgóként is elismertté lettél. Hogyan tértél át a futsalra?*

– Kacsó Endre révén kerültem a hatszoros élvonalbeli bajnok City’ushoz. Szép időszakot éltem meg, alacsony természetem ellenére: gyors és technikás játéknak köszönhetően sikeres voltam. A City’us akkori bajnokaitól és edzőitől is sokat tanultam. Kispályás fociban sikeresebb is lettem, mint a nagypályásban.

– *Hogyhogy?*

– Amikor Kacsó Endre a román ifjúsági teremlabdarúgó-válogatott edzője lett, néhány-szor meghívott a keretbe, és én bizonyítottam. Ugyanakkor a Nagyváradon alapított FRADY (Futball Rangers Ady – utóbbi név a helyi Ady Endre líceum nevéből jön) kispályás csapattal 2016-ban megnyertük a Neymar-kupát. Emellett számos rangos nemzetközi kispályás vagy teremlabdarúgó tornán, barátságos vagy tétmérőzős vettem részt csapataimmal fél Európában (Amsterdam, Párizs, Madrid, Prága, Szófia, Budapest, Kisinyov stb.), általában a legjobb játékosok közt tartottak számon.

– *Ki volt a kedvenc játékosod és edződ?*

– Ronaldinho volt a példaképem a technikája miatt, kedvenc edzőm pedig Cătălin Kalo, az MSE egykori szakvezetője.

– *Most mivel foglalkozol?*

– Cristian Vesa barátomnak köszönhetően, aki a FRADY kapusa is egyben, munkát kaptam Lengyelországban mint gyógytornász. Cristi is gyógytornát végzett Nagyváradon, Portugáliában részt vett egy továbbképzésen, és kapcsolatai révén segített kijutni. Fontosnak tartom, hogy minél több tapasztalatot szerezzek. Először tanulóként foglalkoztatnak, majd alkalmaznak.

– *Mennyiben tudod hasznosítani azt, amit Kolozsváron tanultál?*

– Részben. Itt sokkal szerteágazóbb a tevékenység, van kézi terápiás kezelés, krioterápia (hidegterápia-gyógyítás), masszázstherápia (távol-keleti gyógyászat), köpölyözés (kínai gyógyászat), kioldás (ropogtatás), elektromos áramon alapuló TENS-kezelés stb. Vagyis, amit Kolozsváron tanultam, csak töredéke annak, amit itt elsajátítottam és gyakorlok... A legfontosabb, hogy alapszinten mielőbb megtanuljam a lengyel nyelvet, hogy tudjak kommunikálni a kollégákkal és a csapattársakkal, illetve a vezetőséggel.

– *Hol futballozol jelenleg?*

– A lengyel 4. ligában szerepelek, az LKS Orzel Nieborów együttesénél. A középmezőnyben vagyunk, viszont ezen a szinten is olyan játékkörülmények és infrastruktúra állnak rendelkezésre, amilyenek Romániában csak néhány élvonalbeli együttesnél! Skieniewiczében lakom (Varsóhoz közel), 15 kilométerre attól a várostól, ahol futballozom. Nem volt könnyű a beilleszkedés, viszont a csapattársak és a vezetőség is kedvesen fogadott, nagyon sokat segítettek és segítenek nekem, igazán otthon érzem magam.

– *Milyen a napi programod?*

– Reggel 7 órakor kelek, nyolctól ötig dolgozom, aztán rohanok a hét órai edzésre, és tíz órára érek haza, hogy vacsorát készítssek.

– *Nem lehet könnyű. De úgy hallottam, hogy eddig is megtettél mindent, csak hogy focihass. Azt beszélnek rólad, hogy miközben végeztél a sport- és a gyógytornaegyetemet, akkor is fociztál, hétvégén pedig rohantál haza, hogy az ifjúsági teremlabdarúgó-bajnokságban játszhas. Hétfőnként hajnalban pedig édesapád vitt Kolozsvárra, ahol minden kezdődött előlről... Ez igaz?*

– Igaz. Mindez a szüleimnek és a családomnak köszönhetően volt lehetséges, hiszen ők mindig mindenben támogatnak: anyai nagyapám volt az, akinek köszönhetően labdázni kezdtem, aztán a futballal párhuzamosan a tanulást sem hanyagoltam el édesanyámnak köszönhetően, ugyanakkor édesapám a legnagyobb drukkerem, akivel a mérkőzéseken egy általunk ismert füttyjellettel értekezünk. Jelenleg a saját magam ura vagyok, azt teszem, amit szeretek, de ma is eszembe jutnak szüleim tanácsai.

A román ifjúsági futsalválogatott mezében

– *Ha anyagilag jobb ajánlatot kapnál, távoznál az LKS Orzel Nieborów csapatától?*

– Ha anyagilag mindkét félnek megérné, akkor tárgyalásztalhoz ülhetnénk, viszont a munkahelyem semmiképpen sem akarnám elhanyagolni.

– *Hogyan látod a jövődet a futballban?*

– Addig szeretnék focizni, amíg az egészségem megengedi, vagy ameddig a víkendlepi öregfiú-bajnokságba még beférek. Legfontosabb azonban a munkám, amely hivatásom és amelyet maximális odaadással gyakorlok. Nekem nem létezik lehetetlen, és telhetetlen vagyok – ez hajt előre. Amikor nehézségekbe ütközöm, mindig eszembe jut, hogy miért kezdtem el focizni, és hogy mennyit áldoztam a hobbimért, hogy ilyen szintre kerüljek. Tehát, ha elesek, mindig felállok, és még keményebben hajtok előre!

Az MSE játékosaként egy 3. ligás mérkőzésen a Tran-Sil stadionban

Megszakadt a szászrégeniek győzelmi sorozata

Szabó Antal-Lóránd

A labdarúgó harmadosztály őszi pontvadászatának utolsó játéknapján a Dési Unirea látta vendégül az Avântul. Mindkét együttes közvetlenül az élvonal mögött, az élvonalban foglalt helyet, így érdekes mérkőzés ígérkezett.

A házigazdák kezdtek jobban a találkozót, már a 3. percben gólhelyzetet jegyezhattünk: Covaciu jobb oldali szabadrúgását követően Bujor mintegy 6 méterről fejelhette kapura, D. Fărcaș kapuvédő azonban résen volt. A 21. percben a Răzvan Dan legénysége megszerezte a vezetést: Covaciu remek ütemben, hosszan ugratta ki Murart, aki a

büntetőterület közepéből, egy eléggé erőtlen lövéssel bevette a désiei hálóját (1-0). A 23. percben a házigazdák kétségbeesetten próbáltak volna előnyüket, ám Covaciu hajsza pontosan elvégzett jobb oldali szögletét Murar kecsesítő szögéből melléfejelte! 2-0 helyett öt perccel később a lendületesen futballozó vendégek kiegyenlítették az állást: Vomir jobb szélről érkező passzát pár méterre a kaputól két dési várta, ám a hazaiaktól Bugnar olyan szerencsétlenül kanalizott a labdába, hogy a játékszer védtelenül a saját hálójába bombázta (1-1)! A túlnyomórészt fiatalokból álló vendégcsapat az első féldíj hajrájában a vezetést is megszerezte: Giurgean nem túlzottan erős lövését Vlasa

elűgyetlenkedte, a szemfüles Andrei Pop pedig a kapu torkából könyörtelenül a lécs alá vágta a labdát (1-2)!

A második játékrészben sokkal gyengébben focizott mindkét csapat, s bár a házigazdák többet támadtak, említésre méltó gólszerzési lehetőségig ritkán jutottak. Újabb találatot pedig egyik fél sem szerzett. Noha Baki Nimród, valamint Ovidiu Covaciu teljesítménye dicséretes, Harkó igyekezete pedig figyelemre méltó, mindez

Ranglista

1. Dész	8	7	0	1	17-7	21
2. Kudzsir	8	6	1	1	23-9	19
3. Szászrégen	9	5	1	3	20-12	16
4. Nyárádtó	9	5	1	3	15-17	16
5. Gyulafehérvár	9	4	1	4	16-18	13
6. Sănătatea	8	4	0	4	12-15	12
7. Vajdahunyad	9	2	3	4	11-13	9
8. Torda	9	2	2	5	13-15	8
9. Alsógáld	8	1	1	6	8-18	4
10. Szamosújvár	7	1	0	6	5-16	3

kevésnek bizonyult az üdvösséghez. A szászrégeni futballszerető közönség pedig újra biztos lehet: harminchárom év után sem dédelgethet 2. ligás álmokat.

Jegyzőkönyv

Labdarúgó 3. liga, IX. csoport 9. forduló: Szászrégeni Avântul – Dési Unirea 1-2 (1-2)

Szászrégen, Avântul-pálya, napsütéses időjárás. Vezető: Marius Naidin, Lucian Tănase, Cristian Cosmescu (mindhárman Pitești). Ellenőr: Vlad Călușer (Mezőszabad), Dan Jiga (Beszterce).

Gólszerzők: Ad. Murar (21.), illetve C. Bugnar (28 – öngól), An. Pop (44.). Avântul: Vlasa – Bugnar, S. Chirilă, Merdaru, Baki N., P. Luca (68. C. Chirilă), R. Moldovan (71. R. Gabor), Covaciu, Harkó, Murar, Bujor.

Dés: D. Fărcaș – Chira, Papp, Kereki (65. Blaj), Căținean, Vomir, Ad. Pop (83. B. Pop), Cocian, An. Pop, Frasinianu, Giurgean.

Eredményjelző

* 3. liga, V. csoport, 7. forduló: Székelyudvarhelyi FC – Sepsiszentgyörgyi Sepsis OSK II 2-3; 9. forduló: Brassói Tâmpa Kids – Brassói Corona 0-1, CSO Plopeni – Barcarozsnyói Olimpice Cetate 2-0, Brassói SRM – Sepsiszentgyörgyi Sepsis OSK II 1-2, Kézdivásárhelyi KSE – CS Blejoi 1-3. Az állás: 1. Corona 23 pont, 2. Blejoi 20, 3. Brassói

SRM 14, 4. Kézdivásárhely 13, ...6. Sepsis OSK II 11, 7. Székelyudvarhely 7.

* 3. liga, IX. csoport, 6. forduló: Dési Unirea – Vajdahunyadi CS 2-1; 7. forduló: Alsógáldi Industria – Gyulafehérvári Unirea 1-2; 9. forduló: Szászrégeni Avântul – Dési Unirea 1-2, Tordai Sticla Arieșul – Nyárádtói Unirea 3-3, Vajdahunyadi CS – Gyulafehérvári Unirea 1-1.

A vívásról a Marosvásárhelyi TVR-ben

Ma 18.05 órától a Marosvásárhelyi TVR Sipszó után című sportműsorának meghívottja Szabó Zoltán. A marosvásárhelyi Iskolás Sportklub, valamint az Egyetemi Sportklub vívómesterével Szucher Ervin a sportág jelenlegi helyzetéről beszélget.

Kínlódva az előző idény sereghajtójával

Bálint Zsombor

A második háromcsapatos bajnoki tornát is hazai pályán rendezheti a Marosvásárhelyi CSU Medicina női röplabdacsapata, amely a Medgidia elleni siker után bizakodva várta a CSO Voluntari elleni mérkőzést. Az előző idény sereghajtója azonban igen nehéz erőpróba elé állította a hazai csapatot, noha két légiós kivételével belöldi játékosokra alapoz. A Medicina csak nehezen, öt játszmában tudott nyerni, bizonyítva, hogy egy játékos értékét nem az utlevele színe határozza meg.

Nem tűnt túlságosan bonyolultnak a meccs az első játszma után, bár Voluntari nem tette meg azt a szívességet, hogy könnyű pontokat adományozzon a házigazdának. Selimović és Filipaş igen nehezen átjátszható sáncot képeztek, és kevesebbet hibáztak, mint a házigazdák. A voluntari-i sánc aztán a második és harmadik játszmában járt a csúcsra, amikor Džakovićot hatszor, Pavlovićot négyszer zárták le. Ezzel folyamatosan előnyben volt Voluntari, és megfordította az

eredményt. A negyedik játszmában elfáradtak a vendégek, és kezdtek kiismerni a marosvásárhelyi ütők az ellenfél gyenge pontjait. Valamivel pontosabban érkeztek a labdák is az emelőtől, és lassan kezdett körvonalozódni az ötödik játszma lehetősége. Noha 16-10-nél a partjelzővel összekülönböző Predrag Zucović edzőnek a játékvezető kiosztott egy piros lapot, és ezzel büntetőpontot kapott az ellenfél, a lendületet már ez sem törte meg.

A döntő szettben az első néhány pont volt lélektanilag nagyon fontos, hiszen azzal, hogy az elején 6-1-re elhúzott, a Medicina szinte behozhatatlan előnyre tett szert. Voluntari kétszer is feljött két pontra, ám végül a házigazdának két bajnoki pontot érő győzelmét nem tudta elvitatni.

Sajnos, ha az első tornát megkímélte a koronavírus, a második bajnoki tornára két csapat nem tudott elutazni a fertőzések miatt. Lugos és Kolozsvár így mindkét találkozóját játék nélkül elvesztette.

A CSU Medicina lapzártá után a bajnokcséles Dinamóval mérkőzött.

Jegyzőkönyv

Női röplabda A1 osztály: Marosvásárhelyi CSU Medicina – CSO Voluntari 3:2 (25:21, 20:25, 20:25, 25:17, 15:10)
Marosvásárhely, Pongrácz Antal csarnok, nézők nélkül. Vezette: Andrei Savu (Kolozsvár), Cristian Şanta (Kolozsvár). Ellenőr: Nicu Stoian (Craiova).
CSU Medicina: Jovanović, Ioan, Džaković, Cvijović, Pavlović, Alsten (Axinte, FI. Murariu). Liberő: Witt.
Voluntari: Roman, Filipaş, Lupa, Selimović, Cvetičanin, Kapelovics (Vereş). Liberő: Ispas.

Eredményjelző

Második torna, első játéknapi eredményei: Marosvásárhelyi CSU Medicina – CSO Voluntari 3:2, CSM Medgidia – Bukaresti Rapid 3:1, Bákói Ştiinţa – FC Argeş Piteşti 3:0, Galaci Belor – CSM Târgovişte 1:3.
Második torna, második játéknapi eredményei: CSO Voluntari – Bukaresti Dinamo 0:3, Bukaresti Rapid – Balázsfalvi Alba Volei 2:3.
Hivatalból jóváírt eredmények: FC Argeş Piteşti – Kolozsvári U-NTT Data 3:0, CSM Târgovişte – Lugosi CSM 3:0, Bákói Ştiinţa – Kolozsvári U-NTT Data 3:0, Galaci Belor – Lugosi CSM 3:0.

Az ifik az idén már nem kézilabdáznak

Hivatalosan is bejelentette a Román Kézilabda-szövetség, hogy idén nem lesznek mérkőzések az ifjúsági bajnokságokban.

A magyarázat szerint azért, mert a legtöbb klubnak nem volt lehetősége teremben edzeni, tekintve, hogy a termék zömét tanintézetek működtetik, ezekben pedig nagyon sok helyen vörös, illetve sárga forogatókönyvek léptek életbe a járvány egyre erőteljesebb terjedése miatt. Ráadásul a legtöbb csapat amúgy is későn kezdte meg a felkészülését a bizonytalanság következtében. A szövetség ugyanakkor nem említi, de tény, hogy a jelenleg érvényben lévő szabályozások gyakorlatilag lehetetlenné teszik az edzéseket normális körülmények között, a bajnokságok azonban (legalábbis felnőtt szinten) megrendezhetők ugyanazon előírások szerint. Az in-

tézkedés több klubot érint nálunk is, hiszen a labdarúgáson kívül a kézilabdában működik a legtöbb ifjúsági csapat a megyében. A CSM mellett, amely ettől az idénytől ifjúsági szinten működik (az még nem világos, hogy indít-e csapatot az A osztályban ificsapatként), a Marosvásárhelyi Sportliceum, az Arena, a Pegasus, a Segesvári ISK, a Mezőtőháti Arsenal lehet érintett, ezek voltak beiratkozva ugyanis az előző idényben a bajnokságokba.

A kézilabda a röplabda után a második sportág, amely hivatalosan is jövő tavaszra toltta át az ifjúságiaknál az idénykezdést, de a labdarúgó ifjúsági elit ligák kivételével, amelyekben pénzügyileg erős klubok által működtetett csapatok játszanak, és amelyek képesek a tesztelési költségeket megfizetni, egyetlen sportágban sem kezdődött meg az ifjúsági bajnokság. (Bálint)

Történelmi vereséget szenvedett a kolozsvári csapat az örök városban

Fotó: AFP

A labdarúgó-Európa-liga csoportkörének 3. fordulójában az A jelű négyesben az AS Roma 5-0-s győzelmet aratott a Kolozsvári CFR fölött.

Ötvennyolc másodpercig tudta tartani magát Rómában a sérülések és koronavírus által megtizedelt kolozsvári védelem, ám az általában használt belső védői nélkül és mindössze hat cserejátékoskal kiálló CFR végül történelme legsúlyosabb vereségét szenvedte el az európai kupákban.

Henrih Mhitarjan fejesével már az első támadását góllal zárta a Roma, amely aztán kényelmes iramban is elbánt a hitetlenül futballozó román bajnokkal – kezdte beszámolóját az NSO. Roger Ibanez egy szöglet után szintén fejes góllal növelte az előnyt, majd Borja Mayoral talált be közelről három tétovázó védő gyűrűjében.

A második félidőben már egyik csapatnak sem volt túl sok kedve futballozni, de a végén azért még rúgott kettőt a Roma: Pedro, majd Mayoral is balról, laposan lőtt a

hosszú sarokba. A csoport másik mérkőzésén: Young Boys (svájci) – CSZKA Szófia (bolgár) 3-0 (Mambimbi 2., 32., Szulejmani 18.).

Jegyzőkönyv

Labdarúgó-Európa-liga, A csoport, 3. forduló: AS Roma (olasz) – Kolozsvári CFR 5-0 (3-0)
Róma, Olimpiai Stadion, zárt kapuk mögött. Vezette: Jug (szlovén).
Gólszerzők: Mhitarjan (1.), Ibanez (24.), Mayoral (34., 84.), Pedro (89.)
Sárga lap: Hoban (61.), Carnat (82.).
Roma: Pau López – Fazio, Ibanez (61. Smalling), Kumbulla – Bruno Peres, Veretout (46. Pedro), Cristante (78. Milanese), Spinazzola (46. Juan Jesus) – Villar, Mhitarjan (46. Lo. Pellegrini) – Borja Mayoral.
CFR: Bálgrádean – Susic (78. Latovlevici), Manea, Ciobotariu, Camora – Hoban – Deac (46. M. Pereira), Itu (46. Păun), Djokovic – M. Rondón (90. Joca), Debeljuh (68. Carnat).

Az A csoport állása

1. AS Roma	3	2	1	0	7-1	7
2. Young Boys	3	1	1	1	5-3	4
3. CFR	3	1	1	1	3-6	4
4. CSZKA Szófia	3	0	1	2	0-5	1

Március óta először veszített a Milan

Az olasz bajnokságban listavezető AC Milan meglepetésre 3-0-s vereséget szenvedett a vendég Lille-től a labdarúgó-Európa-liga csoportkörének csütörtöki harmadik fordulójában. A milánói együttesnek március 8-a óta – minden versenysorozatot és a barátságos meccseket is figyelembe véve – ez volt az első veresége. A francia vendégegyüttesben a török Yusuf Yazici mesterhármast ért el, először a 22. percben büntetőből talált a kapuba, majd az 55. és az 58. percben is eredményes volt.

Európa-liga, csoportkör, 3. forduló:

* A csoport: Young Boys (svájci) – CSZKA Szófia (bolgár) 3-0, AS Roma (olasz) – Kolozsvári CFR 5-0.

* B csoport: Arsenal (angol) – Molde (norvég) 4-1, Bécsi Rapid (osztrák) – Dundalk (ír) 4-3. A csoport állása: 1. Arsenal 9 pont, 2. Molde 6, 3. Rapid Wien 3, 4. Dundalk 0.

* C csoport: Hapoel Beer-Sheva (izraeli) – Bayer Leverkusen (német) 2-4, Prágai Slavia (cseh) – Nice (francia) 3-2. A csoport állása: 1. Slavia Praha 6 pont (5-5), 2. Bayer Leverkusen 6 (10-5), 3. Nice 3 (5-9), 4. Hapoel Beer-Sheva 3 (5-6).

* D csoport: Lech Poznan (lengyel) – Standard

Liege (belga) 3-1, Benfica (portugál) – Glasgow Rangers (skót) 3-3 (1-2). A csoport állása: 1. Glasgow Rangers 7 pont (6-3), 2. Benfica 7 (10-5), 3. Lech Poznan 3, 4. Standard Liege 0.

* E csoport: PAOK (görög) – PSV Eindhoven (holland) 4-1, Omonia (ciprusi) – Granada (spanyol) 0-2. A csoport állása: 1. Granada 7 pont, 2. PAOK 5, 3. PSV Eindhoven 3, 4. Omonia 1.

* F csoport: Rijeka (horvát) – SSC Napoli (olasz) 1-2, Real Sociedad (spanyol) – AZ Alkmaar (holland) 1-0. A csoport állása: 1. Napoli 6 pont (3-2), 2. Alkmaar 6 (5-2), 3. Real Sociedad 6 (2-1), 4. Rijeka 0.

* G csoport: Leicester City (angol) – Braga (portugál) 4-0, Zorja Luhanszk (ukrán) – AEK Athén (görög) 1-4. A csoport állása: 1. Leicester City 9 pont, 2. Braga 6, 3. AEK Athén 3, 4. Zorja Luhanszk 0.

* H csoport: Celtic Glasgow (skót) – Prágai Sparta (cseh) 1-4, AC Milan (olasz) – Lille (francia) 0-3. A csoport állása: 1. Lille 7 pont, 2. AC Milan 6, 3. Sparta 3, 4. Celtic 1.

* I csoport: Sivasspor (török) – Qarabag (azeri) 2-0, Villarreal (spanyol) – Makkabi Tel-Aviv (izraeli) 4-0. A csoport állása: 1. Villarreal 9 pont, 2. Makkabi Tel-Aviv 6, 3. Sivasspor 3, 4. Qarabag 0.

* J csoport: Antwerp (belga) – LASK Linz (osztrák) 0-1, Ludogorec (bolgár) – Tottenham Hotspur (angol) 1-3. A csoport állása: 1. Tottenham 6 pont (6-2), 2. Antwerp 6 (3-2), 3. LASK 6 (5-6), 4. Ludogorec 0.

* K csoport: Zágrábi Dinamo (horvát) – Wolfsburg (osztrák) 1-0, Feyenoord (holland) – CSZKA Moszkva (orosz) 3-1. A csoport állása: 1. Dinamo 5 pont, 2. Wolfsburg 4 (5-3), 3. Feyenoord 4 (4-5), 4. CSZKA Moszkva 2.

* L csoport: Hoffenheim (német) – Liberec (cseh) 5-0, Crvena zvezda (szerb) – Gent (belga) 2-1. A csoport állása: 1. Hoffenheim 9 pont, 2. Crvena zvezda 6, 3. Liberec 3, 4. Gent 0.

Fotó: AP

EP-ajánlás:

A mesterséges intelligencia etikai és jogi vetületeiről

Az Európai Parlament úgy kívánja ösztönözni a mesterséges intelligencia fejlesztését, hogy közben az etikai normákat és a technológiába vetett bizalmat is erősíti. Megállapították, hogy a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok és szabadalmak jól működő rendszerére van szükség.

Mózes Edith

Szabályozói szinten eddig nem sokan foglalkoztak a mesterséges intelligencia alkalmazásának etikai, felelősségvállalási és szellemi tulajdon-jogi vetületeivel, az Európai Parlament a döntésével ezért úttörőnek számít ezen a téren. A múlt héten elfogadott ajánlások révén az unió a mesterséges intelligencia fejlesztésének élére állhat. A témában jövő év elejére várható bizottsági jogalkotási javaslat.

A technológia nem fejlődhet az emberiség biztonságának rovására

Az *Ibán García del Blanco* (S&D, Spanyolország) által benyújtott jogalkotási kezdeményezés új szabályok megalkotására kéri fel az Európai Bizottságot annak érdekében, hogy a mesterséges intelligenciára, a robotikára és az egyéb kapcsolódó technológiákra (például szoftverekre, algoritmusokra és adatokra) épülő megoldások fej-

Ibán García del Blanco Fotó: Facebook

lesztésekor és alkalmazásakor egyértelmű legyen, milyen etikai elveket és jogi kötelezettségeket kell tiszteletben tartani. A képviselők 559 szavazattal, 44 ellenében és 88 tartózkodás mellett fogadták el a javaslatot.

A jövőben a szabályok lefektetésekor a mesterséges intelligenciára épülő technológiákkal szemben elvárás lesz, hogy maradjanak emberközpontúak, és emberek alkossák meg őket; legyenek biztonságosak, átláthatóak és elszámoltathatóak; rendelkezzenek biztosítékokkal az elfogultság- és megkülönböztetésmentesség garantálására; nyújtsanak módot jogorvoslatra; legyenek társadalmi és a környezeti szempontból fenntarthatóak; és tartsák tiszteletben az alapvető jogokat és az adatvédelmi szabályokat.

A nagyon kockázatosnak ítélt,

például önálló tanulásra képes technológiákat úgy kell megtervezni, hogy működésük minden pontját ember tudja felügyelni. Ha egy adott funkció használata súlyos etikai vétséghez vezetne, vagy veszélyes lehet, módot kell arra nyújtani, hogy az ember letilthassa az önálló tanulást, és visszavegye a teljes irányítást a technológia felett.

Felelősségvállalás károkozás esetén

Az *Axel Voss* (EPP, Németország) által előterjesztett jogalkotási kezdeményezés előre tekint: egyértelműsíteni a nagy kockázatú mesterséges intelligenciát alkalmazók

Axel Voss

felelősségét károkozás esetén. Olyan világos jogi mechanizmust javasol, amely a jogbiztonság megteremtésével innovációra ösztönzi a

vállalkozásokat, ugyanakkor megakadályozza az olyan fejlesztést, amely veszélyezteti a polgárokat és megrendíti a mesterséges intelligencián alapuló technológiákba vetett bizalmat.

A mesterséges intelligenciával összefüggésben azokat a tényleges vagy virtuális tevékenységeket szükséges szabályozni, amelyek potenciálisan veszélyesek az életre, az egészségre, a testi épségre, vagy tulajdonjogot sértenek, illetve amelyek „bizonyítható gazdasági veszteségből” eredően jelentős nem anyagi természetű kárt okozhatnak. Ma még ritka a nagy kockázatot jelentő technológia, de a képviselők úgy vélik, hogy a mesterséges intelligencia alkalmazására ugyanolyan felelősségbiztosítást kellene bevezetni, mint a gépjárműveknél.

A jogalkotási kezdeményezést a képviselők 626 szavazattal, 25 ellenében és 40 tartózkodás mellett fogadták el.

Szellemi tulajdonhoz fűződő jogok

A *Stéphane Séjourné* (Renew, Franciaország) által készített jelentés egyértelművé teszi, hogy a mesterséges intelligencia terén az unió akkor juthat vezető szerephez a globális szinten, ha szellemi tulajdonjogi rendszere jól működik, és meg tudja védeni az európai szabadalmakat bejegyeztető újítók jogait és szellemi termékeit. Külön hangsú-

Stéphane Séjourné

lyozza, hogy a fejlesztés nem válhat az emberi alkotók kárára, és nem sértheti az unió etikai normáit.

A képviselők szerint különbséget kell tenni a mesterséges intelligenciával támogatott emberi alkotás és a mesterséges intelligencia önálló alkotása között. Szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal csak emberek rendelkezhetnek, hiszen a mesterséges intelligencia nem juthat jogi személyiséghez. A jelentés részletesen taglalja a szerzői jogi kérdéseket is, kitérve az adatgyűjtésre, az üzleti titokra, az algoritmusok és a hamis videófelvevételek (deepfake) használatára.

A jelentést a képviselők 612 szavazattal, 66 ellenében és 12 tartózkodás mellett fogadták el.

Forrás: az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája

175 éve született Teleki Sámuel Afrika-utazó

Százhetvenöt éve, 1845. november 1-jén született Teleki Sámuel Afrika-utazó, a világ legnagyobb állandó sivatagi tavának felfedezője. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

Erdélyi grófi családból származott, dédapja erdélyi kancellár volt. A Maros-Torda vármegyei Sáromberkén látta meg a napvilágot, iskoláit magánúton végezte. A Debrecenben letett érettségi után Göttingenben és Berlinben hallgatott államtudományt, gazdaságtant, ásványtant, geológiát, földrajzot. Tanulmányainak befejezése után katonai szolgálatba lépett, 1881-től országgyűlési képviselő volt, barátjának tudhatta Rudolf trónörökös, akivel többször vadásztak együtt.

1885-ben Afrikába indult vadászni, és Rudolf – aki szerette volna, ha a Monarchiának sikerül afrikai gyarmatot alapítania – rábeszélte: vigyen magával térképész, és derítse fel Kelet-Afrika akkor még ismeretlen vidékeit. Így lett az expedíció tagja a trónörökös jachtján szolgáló pozsonyi Ludwig von Höhnél, akivel Teleki csak 1886 őszén találkozott Zanzibárban. A vidékről egyikük sem tudott sokat, Höhnél helyben tanult meg szuahéli nyelven, s kerített egy tapasztalt vezető, aki hallott valamit egy távoli nagy tóról. Amikor 1887 januárjában útra keltek a tengerpartról a földrész belseje felé, az expedíció inkább hadjáratnak tűnt, hiszen a 18 tonnányi felszerelést és csereárut 300 teherhordó vitte. Az út még a vártnál is nehezebbnek bizonyult: teherhordók elszökdöstek, így vesztett nyoma a könyveket és térkép-vázlatokat tartalmazó ládájuknak is, a helyi törzsfőnökök földjén csak bőséges ajándékok ellenében haladhattak át.

Afrika legmagasabb hegye, a Kilimandzsáró lábához 1887 júniusában érkeztek meg, menet közben összetűzésbe keveredtek a vameru törzsszel. Itt több hónapos pihenőt

Forrás: hungarytoday.hu

tartottak, vadásztak, felderítették a környéket, s június 9-én – fittyet hányva az esős időszakra – elindultak a Kilimandzsáró megmászására. Néhány nap alatt az őserdei elefántcsapásokon 2700 méter magasságig jutottak, ezután már nyílt terepen kellett egyre feljebb hatolniuk. A jégheideg eső hátráltatta őket, a két csúcstól 4220 méter magasán fekvő nyergen már mínusz 11 fok volt. Höhnél 4960 méternél visszafordult, de a kiváló erőnlétnek örvendő Teleki folytatta az utat, és 5310 méternél, első európaiként elérte a hóhatárt. (A hegység 700 méterrel magasabb Kibo csúcsára két év múlva a német Hans Meyer jutott fel.)

Készleteiket feltöltve július végén indultak tovább, s viszonylag békés körülmények között haladtak át a maszajok területein. Teleki itt varázsló hírébe keveredett, mert rakétákkal esőt csinált, e hírnevének később nagy hasznát vették. A harcias kikujuk földjén viszont már fo-

titokzatos tavat. A világ legnagyobb állandó sivatagi tavát, Afrika ötödik legnagyobb belvizét Rudolf trónörököséről nevezték el, ma Turkana-tó a neve. A közelben egy alig 600 méter magas, működő tűzhányót is találtak, amelyet Höhnél Telekiről nevezett el, a lúgos vízű tó déli partján pedig egy tűzhányó Höhnél nevét kapta. A sivár tájon tovább haladva jutottak el a bennszülöttek által emlegetett kisebb, sós vízi tóhoz, amelyet Rudolf feleségéről Stefánia-tónak neveztek el (ma Csev-Bahir). Az esős évszak közeledte és teherhordók ellenkezése miatt innen visszafordultak, s nagy nélkülözések, éhezések közepette 1884. október 24-én érkeztek meg az Indiai-óceán partján fekvő Mombasába.

Az út során háromezer kilométert tettek meg Afrika ismeretlen részén, gazdag állat-, növény- és néprajzi

A róla elnevezett érem

Forrás: Wikipédia

Spălătorie și detailing auto

autómosó és -kozmetika
 – külső-belső tisztítás
 – kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
 – szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
 0740-393-060

Fărgu Mureș 88 FM Szovata 102 FM
 Marosvásárhely Szovata

r · a · d · i · o

Reghin 94.7 FM Sighișoara 104.3 FM
 Szászrégen Segesvár

MISSISSIPPI SZŐNYEGMOSÓ
 Szőnyegmosás, -szárítás professzionális módon.
 Rögzített padlószőnyeg mosása helyszíni kiszállással.
 Kanapé-, ülőgarnitúra-tisztítás.

Rendelésért és egyéb információkért hívja bizalommal a 0799-998-899-es telefonszámot. (sz.-l)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A PC HOUSE könyvelésben és előkönyvelésben jártas MUNKATÁRSAT keres. Az önéletrajzokat kérjük e-mailben beküldeni a jobs@multiplan.ro címre vagy személyesen behozni a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá. (sz.-l)

A PROCARDIA ORVOSI TÁRSASÁG ÁLTALÁNOS ORVOSI/LABORASSZISZTENST keres. Elvárások: asszisztensi végzettség, megbízhatóság, gyorsaság, precizitás, középszintű számítógép-ismeret. Fényképes önéletrajzaikat a cabinet@procardia.ro e-mail-címre várjuk. Érdeklődni a 0265/210-087-es telefonszámon. (65132-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ dió. Tel. 0742-598-242. (sz.-l)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (8974)

FESTÉST, vakolást, csempézést, gipszkartonszerelést, parkettázást stb. vállalok. Tel. 0771-393-848, 0749-564-921. (9496)

FELÚJÍTUNK régi házakat, kicserélünk régi cserepet, festünk, vakolunk, parkett és padlócsespe lerakását vállaljuk. Tel. 0757-507-344. (9545)

KITAKARÍTUNK udvart, garázst és földterületet, elhordjuk a szemetet. Tel. 0749-979-885. (9545)

BÁRMILYEN típusú tetőfedést vállalunk, külső-belső munkálatokat 10% kedvezménnyel. Tel. 0735-288-473. (9518)

HÁZAK felújítását, ács munkát, tetőfedést bármilyen cseréppel, kisebb javítást, szigetelést, meszelést vállalunk. Tel. 0740-511-618. (9519)

VÁLLALUNK tetőkészítést cserépből és fémcserépből és kisebb sürgős tetőjavítást. Tel. 0758-585-281. (9553-I)

MEGEMLÉKEZÉS

November 9-én húsz éve, hogy eltávozott szerettei köréből drága unokám, SILLÓ KÁLMÁN ZOLTÁN (Tutty). Emléke örökké élni fog szívemben. Nyugodj békében! Ica mama. (9548-I)

Bánatom végtelen, mert itthagytál bennünket hirtelen. Húsz szívszorító, nehéz év telt el, amióta drága gyermekem, SILLÓ KÁLMÁN ZOLTÁN (Tutty) eltávozott a fény útján. Szívemben örök szeretettel emlékezem drága gyermekemre. Amíg élek, ő is élni fog emlékeimben. Szerető Mámád. (9548-I)

Mindannyian a fény gyermekei vagyunk, földre született isteni szikrák. Ilyen fény voltál te is nekem. Húsz éve távozott a csend és béke birodalmába a szeretett SILLÓ KÁLMÁN ZOLTÁN (Tutty). Emlékét kegyelettel őrzöm, amíg élek. Edit. (9548-I)

Húsz szomorú év telt el, amióta váratlanul, búcsú nélkül, örökre elmentél. Szívünkben örök fájdalommal emlékezünk november 9-ére, amikor a szeretett SILLÓ KÁLMÁN ZOLTÁN (Tutty) életének legszebb korában tragikus hirtelenséggel itthagyt. Nyugodj békében! Nénje, Cica és férje, István. (9548-I)

Fájó szívvel emlékezünk SILLÓ KÁLMÁN ZOLTÁNRA (Tutty) halálának 20. évfordulóján. Emlékét örökké megőrizzük. Unokatestvére, Noémi és családja. (9548-I)

Az idő elmúlhat, szállhatnak az évek, míg élek, velem lesz fájdó emléked. Fájó szívvel emlékezem november 9-én édesanyámra, PETHŐ IRMÁRA (Baby) halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott! Leánya, Éva és veje, Gábor. (9481)

Drága édesanyám, egy éve, hogy elmentél. Soha el nem múló fájdalommal emlékezem drága, szeretett édesanyámra, PETHŐ IRMÁRA (Baby), akit soha nem felejték el, mindig siratni fogom, amíg élek. Emléke legyen áldott, nyugodalmra csendes! Nyugodjál békében, drága kicsi édesanyám! Szeretett fia, Csabi és felesége, Erika, unokája, Ágota Beáta. (9481)

Mély fájdalommal emlékezünk halálának első évfordulóján drága jó testvérünkre, PETHŐ IRMÁRA (Baby), aki november 9-én itthagyt örökre. Testvérei: Annuska, Bözsi, Gyöngyike és családjuk. Emlékezik rá volt gondviselője, Manyika. (9481)

Szomorú szívvel emlékezünk SZÁSZ ÉVA ny. tanítónőre halálának 10. évfordulóján. Áldott, szép emlékét örökre szívünkben őrizzük. Szerettei. (9534)

Szomorú szívvel emlékezünk a körtvélyfájai PAPP EMMA ny. tanárnőre halálának 11. évfordulóján. Áldott, szép emlékét örökké szívünkben őrizzük. Szerettei. (9534)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel búcsúzunk ASZTALOS ENIKŐ tanárnőtől, néprajzkutatótól. Értékeljük sokrétű tudásáért, eredményes gyűjtőmunkájáért, segítőkészségéért és együttérzéséért mindazokkal a rokonokkal, ismerősökkel, barátokkal, akik nehéz helyzetben voltak. És a sikereikben való osztozás örömeért is. Nyugodjon békében! Temetése november 9-én du. 2 órakor lesz a református sírkertben. Barátnői: Péter Éva, Kilyén Ilka, Bodolai Gyöngyi. (-l)

Mély fájdalommal, de Isten akaratát elfogadva tudatjuk, hogy a legeslegjobb férj, szerető, drága jó édesapa, nagypapa, drága jó testvér, rokon és jó barát, a pókai születésű

KELEMEN ZOLTÁN életének 64. évében megpihent. Drága halottunk temetése 2020. november 10-én, kedden 14 órától lesz a pókai temetőben. „Hagyjad az Úrra te utadat, és bizzál benne, majd ő teljesíti.” Zsoltár 37:5

A gyászoló család. (-l)

Szomorú szívvel, Isten akaratát elfogadva tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, rokon, barát,

ROTAR IOAN november 6-án elhunyt. Temetése november 9-én, hétfőn 13 órakor lesz a római katolikus temetőben. Emléke legyen áldott, nyugodalmra csendes!

A gyászoló család. (-l)

Rovar- és rágcsálóirtás – Fertőtlenítés – Növényvédelmi kezelések

Az ÖNÖK
 kényelméért
 és egészségéért!

A Coral Impex Kft. elérhetősége: Marosvásárhely, 1918. December 1. út 261. sz. 3. lakrész. Tel/fax: 0265/256-004; e-mail: coralmures@coralimpex.ro; www.coralimpex.ro

radio.kptv.ro

therezia®
 Mezőpaniti tejtermékek...

NE
SPĂLĂM MĂINILE
REGULAT CU APĂ ȘI SĂPUN

PURTĂM
MASCA MEREU,
PRECUM SUPEREROII

PĂSTRĂM
DISTANȚA
LA ȘCOALĂ ȘI LA JOACĂ

RESPECTĂM
INDICAȚIILE
PROFESORILOR

**RĂMÂNEM O ECHIPĂ
PĂSTRĂM VIITORUL ÎN SIGURANȚĂ**

VÍZZEL ÉS SZAPPANNAL RENDSZERESEN
KEZET MOSUNK

MINDIG HORDJUK AZ ARCMASZKOT,
MINT A SZUPERHŐSÖK

BETARTJUK A TÁVOLSÁGOT
AZ ISKOLÁBAN ÉS JÁTÉK KÖZBEN IS

KÖVETJÜK A TANÁROK
UTASÍTÁSAIT

EGY CSAPAT VAGYUNK, BIZTONSÁGBAN MEGŐRIZZÜK A JÖVŐNKET

LAM, hiteles megoldások!

LAM
MICROCREDIT-MIKROHITEL

tel.: 0265-220-099
www.lammikrohitel.ro

ETV ERDELYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

MOZAIK
ÉLŐBEN HÉTKÖZNAPOKON 18:15-TŐL

MCA Health Care
ORVOSI LABORÁTORIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7–11 óra között várjuk önöket.

Hirdetőink figyelmébe!

A koronavírus-fertőzésveszély miatt kialakult rendkívüli egészségügyi helyzetre való tekintettel felhívjuk hirdetőink figyelmét, hogy hirdetéseket feladhatnak a szerkesztőségben, a nepujas.ro weboldalon levő online felületen is, vagy beküldhetik e-mailen a reklam@e-nepujas.ro címre.

Érdeklődni a 0265/268-854-es vagy 0742-828-647-es telefonszámon, 9–14 óra között.

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában!

NÉPÚJSÁG

Kényelmesen megteheti online is.